

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.300/2025/22.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2026. március 19. és a 2026. április 16. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2026. április 16. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2025. július 14. napján kihirdetett 11.B.96/2022/165. számú ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlott tekintetében megváltoztatja.

A Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (két) év 2 (két) hónapra enyhíti, a pénzbüntetés kiszabását mellőzi.

Terhelt1 I. r. vádlott esetében a foglalkozástól eltiltás betűvel kiírt tartama helyesen három év, megnevezése helyesen gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás.

A Terhelt8 VIII. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 (egy) év 6 (hat) hónapra enyhíti.

A közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében a rendbeliségre utalást mellőzi.

A vagyonekobzással érintett pénzüsszegeket a Budapest Környéki Törvényszék Bírósági Letéti Csoportja a BL00997/2022/1. és BL00998/2022/1.számon tartja nyilván.

Az ítélet bevezető részében felsorolt tárgyalási határnapok közül a március 27-ei és a július 14-ei 2025. évben került megtartásra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét e vádlottak, valamint Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

Terhelt4 IV. r. vádlott érvényes lakcímmel nem rendelkezik, tényleges tartózkodási helye a bv.intézet1.

Az ítéltábla határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 2025. július 14. napján kelt 11.B.96/2022/165.számú ítéletével bűnösnek mondta ki Terhelt1 I. r. vádlottat költségvetési csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] mint közvetett tettest, 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §] mint közvetett tettest, ezért halmazati büntetésül 2 év 8 hó szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra, 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte és 3 év időtartamra eltiltotta a gazdálkodó szervezet vezetői foglalkozás gyakorlásától. A pénzbüntetés napi tételének összegét 2.000.- forintban állapította meg, így a vádlottat összesen 600.000.- forint pénzbüntetés megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozta börtön, és a vádlott legkorábban a szabadságvesztés kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] A törvényszék Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] mint bűnsegédet, 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §] mint bűnsegédet és 1 rb. közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] mint felbujtót, ezért öt halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra, 300 napi tétel, napi tételenként 2.000.- Ft, összesen 600.000.- Ft pénzbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozta börtön, és a vádlott legkorábban a szabadságvesztés kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[3] A törvényszék Terhelt3 III. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §] állapította meg, ezért öt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 200 napi tétel, napi tételenként 1500.- forint, így összesen 300.000.- forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, melynek végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a vádlott a szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Amennyiben a kiszabott pénzbüntetést nem fizeti meg, úgy azt fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni azzal, hogy amennyiben a szabadságvesztés utólagosan végrehajtásra kerül, úgy a végrehajtási fokozatra a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

[4] A törvényszék Terhelt⁴ IV. r. vádlottat bűnösnek mondta kiköltségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] mint bűnsegédet, 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §] mint bűnsegédet és 2 rb. közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] mint felbujtót, ezért őt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozta börtön, és a terhelt legkorábban a szabadságvesztés kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[5] A törvényszék Terhelt⁷ VII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] mint bűnsegédet, 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §] mint bűnsegédet, ezért őt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 100 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés napi tételének összegét 1500.- forintban állapította meg, így a vádlottat 150.000.- forint pénzbüntetés megfizetésére kötelezte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, annak végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén a terhelt legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, valamint arról, hogy amennyiben a kiszabott pénzbüntetést nem fizeti meg, úgy azt fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni azzal, hogy amennyiben a szabadságvesztés utólagosan végrehajtásra kerül, úgy a végrehajtási fokozatra a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

[6] A törvényszék Terhelt⁸ VIII. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és bűnsegédként elkövetett 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §] állapította meg, ezért őt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 100 napi tétel, napi tételenként 2.000.- forint, így összesen 200.000.- forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, melynek végrehajtását 2 év

próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett továbbá arról, hogy a terhelt a szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén, legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, valamint, hogy amennyiben a kiszabott pénzbüntetést nem fizeti meg, úgy azt fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni azzal, hogy amennyiben a szabadságvesztés utólagosan végrehajtásra kerül, úgy a végrehajtási fokozatra a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

[7] A törvényszék a nyomozás során a cég²-től lefoglalt, az összesített bűnjellistán 51. sorszám alatti 34 euróra és 52. sorszám alatti 3.084.525.- forintra vagyonekobjást rendelt el, az összesített bűnjellistán szereplő 1-50., és 53. sorszámú iratok lefoglalás megszüntette és megállapította, hogy azok az iratok részét képezik, rendelkezett továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[8] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész valamennyi vádlott terhére súlyosításért, Terhelt¹ I. r. és Terhelt² II. r. vádlottakkal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés, foglalkozástól eltiltás és közügyektől eltiltás, valamint magasabb napi tételszámú és egynapi tétel összegű pénzbüntetés kiszabása, Terhelt³ III. r. és Terhelt⁷ VII. r. vádlottakkal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés, magasabb napi tételszámú és egynapi tétel összegű pénzbüntetés, továbbá közügyektől eltiltás kiszabása, valamint a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése, Terhelt⁴ IV. r. vádlott vonatkozásában hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás, valamint pénzbüntetés kiszabása, Terhelt⁸ VIII. r. vádlott tekintetében hosszabb tartamú szabadságvesztés, magasabb napi tételszámú és egynapi tétel összegű pénzbüntetés, továbbá közügyektől és foglalkozástól

eltiltás kiszabása, valamint a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése végett jelentett be fellebbezést.

[9] Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak, valamint Terhelt1 I. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak védői teljeskörűen, Terhelt2 II. r. vádlott védője a bűnösség téves megállapítása miatt, a II. r. vádlott felmentése érdekében, illetve megalapozatlanság miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése érdekében, továbbá a kiszabott büntetés enyhítése céljából fellebbezett.

[10] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli főügyészség) a büntetőügy irataival együtt megküldött BF.577/2025/5. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi jogorvoslatokat alaptalannak értékelte.

[11] Az átirat szerint az I-IV. r. vádlottak vonatkozásában a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a felülbírálat teljeskörű, míg a VII. r. és a VIII. r. vádlottak esetében a Be. 590. § (3) bekezdése értelmében korlátozott.

[12] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a törvényszék a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le az elsőfokú eljárást, olyan abszolút vagy relatív eljárási szabályt nem sértett, mely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná, Terhelt5 tanú figyelmeztetésének nem megfelelő volta és a magánszakértő kirendelésének hiánya ugyanis nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására.

[13] A fellebbviteli főügyészség az átiratban rámutatott, hogy bár a törvényszék bizonyítékként értékelte a titkos információgyűjtés eredményét, nem adta indokát annak, hogy a titkos információgyűjtés alkalmazását miért tekintette törvényesnek, így e körben az ítélet indokolásának kiegészítését indítványozta.

[14] A fellebbviteli főügyészség megítélése szerint a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a rendelkezésre álló valamennyi releváns bizonyítékot megvizsgálta, azokat egyenként és együttesen is értékelve, indoklási kötelezettségének eleget téve állapította meg a módosított váddal egyező történeti tényállást, amely csaknem teljesen megalapozott. Az ítéleti tényállás azonban a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja alapján részben megalapozatlan. A törvényszék ugyan az ítéleti tényállásában megállapította, hogy a cég3-nek a 2016. szeptember-2018. január közötti időszakra vonatkozó és a cég2-nek a 2017. III-IV. negyedévre vonatkozó valótlan tartalmú havi, illetve negyedéves adóbevallásai benyújtásra kerültek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kelet-budapesti, illetve Dél-budapesti Adóigazgatóságához, azonban azok időpontját nem rögzítette, így a benyújtás időpontjával a tényállás kiegészítése szükséges. A törvényszék az ítélet indokolásának 66)-75) bekezdéseiben megállapította, hogy fiktív számlák kiállítására és könyvelésben való rögzítésére került sor. Az elsőfokú bíróság azonban a számlák adatait nem tüntette fel a tényállásban, így a tényállás ezen adatokkal történő kiegészítése is indokolt. E részbeni megalapozatlanság a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölhető.

[15] Az átirat szerint az I-IV. r., valamint a VII-VIII. r. vádlottak bűnösségére vont következtetés okszerű, a minősítés nagyrészt törvényes az elkövetéskor hatályos anyagi jogi rendelkezéseknek megfelelően. A jogi indokolás azonban lényegében csak az alkalmazott jogszabályi rendelkezések ismertetésére szorítkozik, ezért e körben kiegészítésre szorul, többek között a közvetett tettesség és az üzletszerűség magyarázatával. Figyelemmel továbbá arra, hogy jelen ügyben a bünszövetség valamennyi fogalmi eleme maradéktalanul megvalósult, ezért az üzletszerűség mellett e minősítő körülmény is megállapítható.

[16] A büntetés kiszabása körében figyelembe veendő körülményeket az eljáró törvényszék az I-IV. r. vádlottak esetében döntően feltárta. Pontosítani szükséges ugyanakkor, hogy a kiskorú gyermek eltartásáról való gondoskodás az I-II. r. és a VII. r. vádlottak esetében enyhítő körülmény. Enyhítő körülmény a II-IV. r. és a VII-VIII. r. vádlottak vonatkozásában a költségvetési csalás büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében a bűnsegédi minőség is. Súlyosító körülmény továbbá a II. r. és a IV. r. vádlottak esetében a többszörös halmazat. További súlyosító körülmény valamennyi vádlott esetén, hogy költségvetési csalás többszörösen minősül, nem csak üzletszerűen, hanem bűnszövetségben elkövetettként is.

[17] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bünteteskiszabási tényezőket a súlyuknak megfelelően értékelte, amikor a vádlottakkal szemben szabadságvesztés büntetést szabott ki. Az enyhítő körülmények száma és nyomatéka azonban nem indokolták kellő alappal egyik fellebbezéssel érintett vádlott esetében sem az enyhítő rendelkezés alkalmazását, ahogyan a III. r., a VII. r. és a VIII. r. vádlottak esetében sem volt indok a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére. Mivel a vádlottak a költségvetést károsító bűncselekményt haszonszerzés céljából követték el, törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor pénzbüntetést szabott ki velük szemben, szükséges azonban az összeg felemelése. Figyelemmel továbbá arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a IV. r. vádlott is megfelelő vagyonnal rendelkezik, vele szemben is indokolt a pénzbüntetés kiszabása.

[18] Az elsőfokú bíróság törvényesen alkalmazott foglalkozástól eltiltás büntetést az I. r. vádlottal szemben, melynek felemelése és a büntetés elnevezésének pontosítása szükséges. Mivel a megalapozott tényállás szerint a cég7 ügyvezetője a VIII. r. vádlott volt, és a terhére rótt bűncselekményeket foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követte el, vele szemben is szükség van a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabása.

[19] Az átirat szerint az elsőfokú ítélet egyéb, egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező járulékos rendelkezései törvényesek.

[20] A fellebbviteli főügyészség átirata rögzíti továbbá, hogy az ítélet rendelkező része, a közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében feleslegesen tartalmazza az 1 rendbeli megjelölést, így annak mellőzése indokolt. Rámutatott, hogy az I. r. vádlottal szemben kiszabott foglalkozástól eltiltás számmal és betűvel meghatározott tartama között eltérés található, és az elsőfokú ítélet indokolásának 17), 18), 21) és 28) bekezdései kiegészítésre szorulnak a pénzbüntetések összegével, míg a 20) bekezdése a közérdekű munka tartamával.

[21] A fentiekre figyelemmel a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a törvényszék 11.B.96/2022/165. számú ítéletét a tényállás részleges megalapozatlanságának kiküszöbölését és annak kiegészítését követően a Be. 606. § (2) bekezdése alapján változtassa meg, a szabadságvesztés tartamát valamennyi fellebbezéssel érintett vádlott esetében, a foglalkozástól eltiltás tartamát az I. r. vádlott vonatkozásában, a pénzbüntetés egynapi tételének összegét és a napi tételek számát az I-III. r., valamint a VII-VIII. r. vádlottak, a közügyektől eltiltás tartamát az I. r. és a II. r. vádlottak esetében emelje fel, a III. r. és a VII-VIII. r. vádlottak vonatkozásában mellőzze a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést, valamint e vádlottakat közügyektől eltiltásra, a IV. r. vádlottat pénzbüntetésre, a VIII. r. vádlottat foglalkozástól eltiltásra is ítélje, a III. r., a VII. r. és a VIII. r. vádlottak vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezésből mellőzze a szabadságvesztés végrehajtása esetén kitételt, a III. r., a VII. r. és a VIII. r. vádlottak esetében a pénzbüntetés átváltoztatásával kapcsolatos rendelkezésből mellőzze a fogház fokozatra történő utalást és a szabadságvesztés utólagos végrehajtására vonatkozó kitételt, valamennyi vádlottnál a közbizalom elleni bűncselekményeknél mellőzze az 1

rendbeli megjelölést, egyebekben az elsőfokú ítéletet az I-IV. r. és a VII-VIII. r. vádlottak tekintetében a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[22] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan a büntetés enyhítését, ennek keretében a szabadságvesztés büntetés felfüggesztését indítványozta.

[23] A védő az ítélet megalapozatlanságával összefüggésben rámutatott, hogy a vád tárgyává tett időszak nem a kereskedelmi tevékenységet, hanem az általános forgalmiadó bevallás benyújtásának időszakát jelenti. Mivel a titkos információgyűjtés későbbi időszakra vonatkozott, így nem állapítható meg, hogy az elkövetés időszakában az I. r. terhelt tudattartalma mire terjedt ki. Az ítélet nem ad magyarázatot arra, hogy az I. r. terhelt a csalárd számlázási láncot hogyan működtette, valamint, hogy az ügy tárgyát képező számlák miért minősülnek fiktívnek, amikor az I. r. vádlott ténylegesen kapott árut, és annak vételárát is megfizette. E körben hivatkozott szakértől szakértő véleményére, mely szerint a levonási igényre az I. r. terhelt cégei jogosultak voltak. Hangsúlyozta továbbá, hogy az a körülmény, hogy az I. r. terhelt alkalmanként utasítást adott arra, hogy hova kell az árut szállítani, nem azonos azzal, hogy megmondja, hogy az árut honnan kell szállítani. Rámutatott továbbá, hogy a haszon ténylegesen nem az I. r. vádlott cégeinél jelentkezett.

[24] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

[25] Álláspontja szerint mivel sem szakértő2, sem szakértő1 igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye nem tartalmazza a vonatkozó jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeket, többek között a módszertani levélre történő hivatkozást, a Be. bizonyításra vonatkozó rendelkezéseit is figyelembe véve, e szakvélemények bizonyítékként az eljárásban nem értékelhetőek. Kifogásolta, hogy a törvényszék elutasította az igazságügyi elmeorvosszakértői véleményt készítő szakértőktől a vizsgálat során keletkezett valamennyi irat beszerzésére irányuló, valamint az eljáró szakértők meghallgatására vonatkozó indítványt is, holott e szakértői véleményből is hiányoznak a jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemek, emellett a hiányosságok miatt a szakvélemény tartalma magánszakértővel sem ellenőrizhető, ezért a szakvélemény a tényállás megállapításának alapjául bizonyítékként nem elfogadható. Megítélése szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok a szakértői vélemény megállapításával szemben arra utalnak, hogy a II. r. vádlott a cselekmény elkövetésének időszakában kábítószerfüggő volt, és amennyiben a függőség a terhelnél betegségi szintű személyiségzavart okoz, a kóros elmeállaputra vonatkozó rendelkezések alkalmazásának van helye.

[26] A védő kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette Terhelt2 II. r. vádlott tisztességes eljáráshoz és védelemhez való jogát, amikor az orvosszakértők, valamint revizor1 és revizor2 revizorok tanúkenti kihallgatására, valamint tanú13 tanú visszaidézésére vonatkozó indítványt elutasította, emellett az informatikai szakértő kirendelése iránti indítványnak sem adott helyt, holott a bizonyítékok törvényességének ellenőrzése csak annak eredményeként lett volna megállapítható. Utóbbi körébe tartozik az is, hogy az elsőfokú bíróság a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök alkalmazására vonatkozó végzések kézbesítését igazoló iratok csatolására vonatkozó indítványának sem adott helyt, amely a fentiek mellett az iratmegismerési jogot is sértette. A fentiekre figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Be. 609. § (2) bekezdés a) pontjára (a bizonyítás törvényességének megsértése) és b) pontjára (a büntetőeljárásban részt vevő személyek a törvényes jogaikat nem gyakorolhatták, vagy azok gyakorlásában őket akadályozták) alapozta. Hatályon kívül helyezés esetére indítványozta a megismételt eljárásból az elsőfokon eljáró bíró kizárását.

[27] A büntetés enyhítésére vonatkozó harmadlagos indítványa körében a védő a terhelt bűnsegédi minőségét, eltartásra szoruló két kiskorú gyermekét és az időmúlást hangsúlyozta.

[28] Terhelt4 IV. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen védence felmentését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését, ill. az ügyész súlyosításra irányuló indítványának elutasítását indítványozta.

[29] A védő álláspontja szerint a törvényszék közvetett bizonyítékokkal igyekezett alátámasztani a IV. r. vádlott büntetőjogi felelősségét, a bizonyítékok ugyanis nem tartalmaznak közvetlen adatot arra, hogy a IV. r. terhelt a cégláncolat irányítója, vagy akár tudatos résztvevője lett volna, a terhelti vallomás alapján feladata kizárólag logisztikai jellegű volt. Az ítélet nem jelöli meg, hogy a IV. r. terhelt milyen konkrét cselekményt valósított meg, milyen szándékos magatartással segítette elő a tettesi cselekményt, a terhelt magatartása és a költségvetési hátrány bekövetkezése közötti oksági kapcsolat és a terhelti tudattartalom sem került tisztázásra.

[30] A védő az ügyész súlyosításra irányuló indítványát sem találta megalapozottnak, figyelemmel arra, hogy a bűnsegédi magatartás eleve alacsonyabb fokú felelősséget jelent a tettesi szerephez képest, másrészt az üzletszerűség automatikus kiterjesztése a részesre jogszabálysértő, jelen ügyben ugyanis nem volt megállapítható, hogy a részesi magatartás maga is rendszeres haszonszerzésre irányult volna. Megítélése szerint továbbá a bűnszövetség fogalmi elemei is hiányoznak, a gazdasági együttműködés ugyanis nem azonos a bűnszövetségi struktúrával.

[31] Mivel a IV. r. terhelt nem vett részt tudatosan sem a számlázási láncolat létrehozásában, sem annak működtetésében, nem rendelkezett döntési jogkörrel, cselekménye legfeljebb polgári jogi jellegű közreműködésnek minősíthető, így bűncselekmény hiányában a terhelt felmentésének van helye, annak hiányában pedig az eljárás megismétlésének.

[32] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések elintézésére nyilvános ülést tűzött ki a Be. 599. § (1) bekezdése alapján, amelyen az ügyész nem vett részt.

[33] Terhelt1 I. r. vádlott védője a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a fellebbezése indokolásában írtakat változatlanul fenntartotta. Továbbra is hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mivel iratellenes, hiányos és helytelen logikai következtetéseket tartalmaz, emellett a szakkérdésekben (az I. r. vádlottnak volt-e általános forgalmi adó levonási joga, és azt gyakorolhatta-e) felderítetlen.

[34] Terhelt2 II. r. vádlott védője a fellebbezése részletes írásbeli indokolását változatlanul fenntartotta. Kiemelte, hogy a törvényszék által lefolytatott bizonyítás hiányosságai miatt a tényállás felderítetlen maradt, így az elsőfokú ítélet megalapozatlansága megállapítható, emellett a tisztességes eljáráshoz való jog is sérült, amelyek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indokolják.

[35] Terhelt3 III. r. vádlott védője perbeszédében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével egyetértettek, azt kizárólag azért fellebbezték meg, mert az ügyészség súlyosítás iránt jelentett be jogorvoslatot. A védő rámutatott, hogy számos bizonyítási indítványuk volt, amely a III. r. vádlott cselekményei mibenlétének és a II. r. vádlotthoz való kötődésének tisztázását célozta. Mivel a III. r. vádlottnak döntési-irányítói szerepe nem volt, így a tudatállapota sem foghatta át a vádiratban leírt büntetendő cselekményt. Álláspontja szerint továbbá a törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztése indokolt. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének hatályban tartására tett indítványt.

[36] Terhelt4 IV. r. vádlott védője perbeszédében az írásbeli fellebbezése indokolását változatlanul fenntartotta, így elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és

védence felmentését, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését indítványozta.

[37] Terhelt7 VII. r. vádlott védője perbeszédében előadta, hogy az elsőfokú ítélet ellen azért nem jelentettek be fellebbezést, mert a törvényszék a terhelttel szemben egy elfogadható büntetést szabott ki, másrészt a büntetőeljárás csaknem hat évig tartott, ami pszichésen és érzelmileg egyaránt megviselte a védencét. Mivel az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a szabadságvesztés büntetést próbaidőre felfüggesztette, ezért elsődlegesen az ügyészség fellebbezésének az elutasítását és a kiszabott büntetés enyhítését, másodlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[38] Terhelt8 VIII. r. vádlott védője perbeszédében ugyancsak arra utalt, hogy az elsőfokú ítélet tudomásul vételében nagy szerepe volt a tetemes időmúlásnak, mivel védence szeretne volna maga mögött hagyni a büntetőeljárást. Rámutatott, hogy az időmúlás mellett enyhítő körülményként kell értékelni az eljárás elhúzódását, valamint a terhelt büntetlen előéletét és a bűnsegédi elkövetési alakzatot is. Mivel védence tudomásul vette az ítéletet, a bűnösség beismerése és a megbánás is enyhítő körülmény. Kifejtette, hogy az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezésére figyelemmel az ítéltábla felülbírálati jogköre a VII. r. és a VIII. r. vádlott vonatkozásában korlátozott. A fellebbviteli főügyészség azt indítványozta, hogy az ítéltábla állapítsa meg a cselekmény minősítő körülményeként a bűnszövetséget és az üzletszerűséget, ill. azokat, valamint a cselekmény többszörös minősülését súlyosító körülményként értékelje, amelyre álláspontja szerint ebben az eljárásban nem is kerülhetne sor. Védence vonatkozásában továbbá a hosszabb időn keresztül történő elkövetést sem lehet súlyosító tényezőként figyelembe venni, a VIII. r. vádlott ugyanis az ítéleti tényállás szerint mindössze két hónapig vett részt a cselekményben. A hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottsága – erre vonatkozó statisztikai adatok hiányában – ugyancsak nem súlyosító körülmény. A védő utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság előtt előadott perbeszédében elemezte a Fővárosi Ítéltábla büntetéskiszabási gyakorlatát, és az elemzett ítéletekben nem fordult elő végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása a védencével azonos tárgyi súlyú költségvetési csalást megvalósító, büntetlen előéletű elkövetőknél. Álláspontja szerint a fentiekre tekintettel semmiképpen nem a büntetés súlyosítása, hanem enyhébb büntetés megállapítása szolgálná a belső arányosság helyreállítását.

[39] Terhelt8 VIII. r. vádlott felszólalásában előadta, hogy elfogadta az elsőfokú bíróság ítéletét, a cselekmény elkövetését elismeri, azt nagyon megbánta, a hét éve folyamatban lévő büntetőeljárás lelkiileg rendkívül megviselte. 2018. óta vezeti a saját szépségszalonját, semmilyen más üzleti vállalkozásba nem kíván kezdeni. Időközben unokája született, a lányát anyagilag és természetben is segíti. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[40] Terhelt1 I. r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védőjéhez. Kérte annak figyelembevételét, hogy 14 éves kora óta folyamatosan és becsületesen dolgozik, soha nem volt problémája a törvénnyel, csupán egy ittas járművezetése volt, de akkor is ő hívta ki magára a rendőrséget. A cégei tönkrementek, elvesztette a feleségét és az egzisztenciáját, a fia támogatja, a családja többi tagja elfordult tőle. Cégei – működésük alatt – sok általános forgalmi adót fizettek be, így gazdasági csalást nem követhetett el. Álláspontja szerint, ha fiktív számlákat fogadott volna be, akkor nem tudta volna a megvásárolt termékeket továbbértékesíteni.

[41] Terhelt2 II. r. vádlott az utolsó szó jogán ugyancsak a védője által előadottakhoz csatlakozott. Továbbra is fenntartotta, hogy nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Súlyos hibaként értékelte, hogy az elsőfokú bíróság egy olyan tanú vallomását vette alapul az ítélet meghozatala során, aki lopott és hazudott. A II. r. terhelt is hivatkozott az eljárás elhúzódására, és kérte, hogy az eljárás lezárásánál a jog és az igazságosság érvényesüljön.

[42] Terhelt3 III. r. vádlott szintén csatlakozott a védőjéhez. Hangsúlyozta, hogy ezen eljárásan kívül korábban semmilyen büntetése nem volt, a kábítószer fogyasztásra is a II. r. vádlott miatt került sor. Figyelemmel arra, hogy a cselekmény elkövetésének időszaka óta élete rendeződött, az elsőfokú döntés helybenhagyására tett indítványt.

[43] Terhelt8 VIII. r. vádlott az utolsó szó jogán fenntartotta a felszólalásában elmondottakat, egyben csatlakozott a védője által előadottakhoz.

[44] Az enyhítésre irányuló fellebbezések részben eredményre vezettek.

[45] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Mivel Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak és a védőik a fellebbezéseiket nem csupán a Be. 583. § (3) bekezdés a) és b) pontjaiban írt célok tekintetében terjesztették elő, esetükben nem volt helye az elsőfokú ítélet Be. 590. § (3) bekezdése szerinti korlátozott felülbírálatának. Ennek megfelelően a másodfokú felülbírálat kiterjedt az eljárási szabályok megtartásának, az elsőfokú ítélet megalapozottságának, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetések kiszabására vonatkozó rendelkezéseknek, valamint az indokolás helyességének a vizsgálatára is [Be. 590. § (2) bekezdés]. Az ügyészi fellebbezés Terhelt7 VII. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottak esetében a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján kizárólag a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést sérelmezi, míg e két terhelt és védője az ítéletet tudomásul vette, ezért a másodfokú felülbírálat terjedelme e vádlottak vonatkozásában a Be. 590. § (3) bekezdése értelmében korlátozott lenne, jelen ügyben azonban figyelemmel kellett lenni a Be. 590. § (10) bekezdésére. E rendelkezés szerint ugyanis, ha ugyanazon bűncselekmény vonatkozásában több fellebbezésre jogosult jelentett be fellebbezést, és legalább egy fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezését sérelmezi, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a (2) bekezdés szerint – azaz teljeskörűen – bírálja felül. Mivel a jelen ügy tárgyát képező bűncselekményben valamennyi terhelt érintett, így a fenti rendelkezésre figyelemmel a VII. r. és a VIII. r. vádlottak esetében is teljes körű felülbírálat volt az indokolt. A VIII. r. vádlott védőjének perbeszédében előadottakra vonatkozóan az ítéltábla megjegyzi, hogy a másodfokú bíróság egyébként korlátozott felülbírálat esetén is vizsgálja az eljárási szabályok megtartását, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, ha a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést, továbbá a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést. [Be. 590. § (5) bekezdés], így a korlátozott felülbírálat a minősítés megváltoztatását, vagy pontosítását nem akadályozza.

[46] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bírósági eljárásban nem történt olyan a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárásra utasítását indokolná. A bíróság törvényesen volt megalakítva, a hatáskörét nem lépte túl, az illetékességi szabályokat nem sértette meg, kizárt bíró az ítélet meghozatalában nem vett részt, a tárgyaláson a vádlottak, a védők és az ügyész részt vettek, az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel nem volt ellentétes [Be. 608. § (1) bekezdés a)-d), f) pont].

[47] A felülbírálat során nem volt megállapítható olyan ok sem, amely a vádlottak felmentését vagy az eljárás megszüntetését indokolná [Be. 566. § (1) bekezdés, 567. § (1) és (2) bekezdés, 738. § (4) bekezdés, 738. § (5) bekezdés c) pont].

[48] A törvényszék nem valósított meg olyan, a Be. 609. § (1) bekezdésében meghatározott relatív eljárási szabálysértést sem, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a vádlottak bűnösségének megállapítására, a bűncselekmény minősítésére vagy a büntetés kiszabására.

[49] Az eljárási szabályok betartásával összefüggésben a fellebbviteli főügyészség helyesen utalt arra, hogy a törvényszék a Be. 10. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel a Be. 13. § (3) bekezdése alapján helyesen kezdte meg az eljárást három hivatásos bíróból álló tanácsban, majd a 2024. március 1. napjától hatályos Be. módosítás eredményeként a Be. 876/D. §-a alapján törvényesen járt el ezen időponttól kezdve egyesbíróként.

[50] A fellebbviteli főügyészség arra is helyesen mutatott rá, hogy Terhelt⁵ tanúnak a mentességi jogára történő figyelmeztetése nem felelt meg a tanú kihallgatása esetén irányadó, a Be. 172. § (1) bekezdésben foglalt rendelkezésnek, mivel az eljárásban korábban terhelti minőségben résztvevő tanút nem illeti meg abszolút mentességi jog, a vallomástétel megtagadásának joga relatív jellegű, a tanú tehát a vallomástételt a maga teljességében nem tagadhatja meg, csupán azokra a kérdésekre nem kötelező válaszolnia, amelyekre adandó válasszal önmagát vagy a hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná. Az ítéltábla azonban a tekintetben is osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját, hogy mivel a törvényszék a tanút azzal a bűncselekménnyel kapcsolatban kívánta kihallgatni, amely miatt a büntetőjogi felelősségét már jogerősen elbírálták, a hiányos figyelmeztetés nem minősül olyan eljárási szabálysértésnek, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására.

[51] Terhelt² II. r. vádlott védője mind szakértő², mind szakértő¹ igazságügyi könyvszakértő szakvéleményét aggályosnak találta, mivel álláspontja szerint azok nem felelnek meg az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szak.tv.) előírásainak, hiszen nem tartalmazzák a Szak.tv. 47. § (4) bekezdésében felsorolt kötelező tartalmi elemeket. A védő kifogásolta az elsőfokú ítélet [305] bekezdésében írt azon megállapítást is, hogy a szakvélemény esetleges alaki hiányosságai nem hatottak volna ki a szakvélemény tartalma bizonyítékként történő értékelésére, mivel azok bármikor pótolhatóak lettek volna. Az ítéltábla megjegyzi, hogy egyrészt a szakvélemény egyes alaki hibái (pl. a szakértő aláírásának vagy a bélyegzőlenyomatnak a hiánya) szükség esetén valóban egyszerűen pótolhatóak lettek volna az eljárás folyamán, akár a szakvélemény szakértő részére történő visszaküldésével, másrészt a Be. 197. § (1) bekezdése rögzíti, hogyha a szakvélemény valamely fogyatékosága miatt aggálytalanul nem fogadható el (különösen, ha nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit) a bíróság felhívására a szakértőnek felvilágosítást kell adni, vagy a szakvéleményét kiegészíteni.

[52] Jelen ügyben megállapítható, hogy szakértő² igazságügyi szakértő nyomozati szakban beszerzett szakértői véleménye fogyatékoságban nem szenved. A szakvélemény tartalmazza a szakértőként kirendelt szakértő cég¹ nevét és bélyegzőlenyomatát, a kft. részéről eljáró szakértő² nevét és aláírását, a megbízás tárgyát, az ügy előzményeinek összefoglalását, amelyet a kirendelő határozat tartalmaz, a szakértő rendelkezésére álló papír alapú és elektronikus adatokat, a szakértő feladatait és a munkavégzés módszerét. A Szak.tv. 47. § (4) bekezdés a) pontjában meghatározott lelet azt a dokumentum- és adatállományt takarja, amely a szakértői vizsgálat alapjául szolgál. A szakértő a szakvélemény 4. pontjában (Munkavégzés módszere) is felsorolta, táblázatba foglalva, hogy munkavégzése során milyen papír alapú és milyen elektronikus úton rendelkezésre álló adatokra támaszkodott, emellett rögzítette, hogy az általa feldolgozott számlákat – a számlák feldolgozására vonatkozó részletes munkatáblázattal együtt – a szakvélemény melléklete (2.számú) is tartalmazza.

[53] A Szak.tv. 47. § (4) bekezdés f) pontjában írtakkal kapcsolatban az ítéltábla rámutat, hogyha az adott szakterületre, szakkérdésre vonatkozóan nincs hatályos módszertani levél, a szakértőnek a szakvéleményében erről kell nyilatkoznia. Módszertani levél hiányában a szakértőnek a tudomány és a technika állása szerinti általánosan elfogadott szakmai szabályokra, elvekre és standardokra kell támaszkodnia. A módszertani levél hiánya tehát

nem akadályozza a szakvélemény elkészítésének, a szakértőnek ebben az esetben az általa alkalmazott eljárást kell bemutatnia. Jelen ügy kapcsán megállapítható, hogy az írásbeli szakvélemény tartalmazza, hogy az érintett témakör tekintetében módszertani levél nem áll rendelkezésre. Megállapítható az is, hogy a szakértő a szakvélemény 4. pontjában (Munkavégzés módszere) a szükséges részletességgel vázolta fel az általa követett eljárás lényegét, így kitért arra, hogy milyen adatokat dolgozott fel és foglalt munkatáblázatokba, valamint arra is, hogy a szakvélemény készítésénél milyen jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel, e körben rögzítette az adólevonási jog megvalósulásának feltételeit, és a szakvélemény 9. oldalán ismertette részletesebben az általa alkalmazott munkamódszert, ennek kapcsán a fogalmakat (strukturálás, táblázatba foglalás; visszaigazolás vagy találkozó ellenőrzés; megelőző feltételek, folyamatok vizsgálata; gazdasági számítások készítése) meg is magyarázta. Az ítéltábla megjegyzi, hogy maga a véleményi rész is jól nyomon követhető a szakértőhöz feltett kérdésekhez igazodóan, mivel a szakértő első körben egy rövid áttekintést adott az ügyben szereplő gazdasági társaságokról, majd többek között vizsgálta, hogy az érintett társaságok az általános forgalmi adó bevallási kötelezettségüknek hogyan tettek eleget, feldolgozta a beszerzett bankszámla forgalmi adatokat (a részletes banki adatokat tartalmazó táblázat az 1.számú mellékletben található), valamint a készpénzfelvételeket, VIES információkat, a figyelembe vett adatokat a véleményi részben is táblázatba rendezte, az ügyben érintett cégek közötti kapcsolatot folyamatábrával is szemléltette.

[54] szakértői magánszakértői véleménye ugyancsak tartalmazza a Szak.tv. 47. § (4) bekezdésében foglalt tartalmi elemeket, egyedül a módszertani levél hiányára vonatkozó utalás hiányzik. Figyelemmel azonban arra, hogy a két szakértő a 2024. június 25-ei tárgyaláson (122. sorszámú jegyzőkönyv) meghallgatásra került, ahol ez a kérdés is tisztázva lett, az írásbeli szakvélemény ezen hiányossága eljárási szabálysértést nem jelent. Az ítéltábla egyebekben osztotta a magánszakértői vélemény kapcsán a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat, mely szerint, mivel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nyugat-dunántúli Bűnügyi Igazgatósága Vas Megyei Vizsgálati Osztály a 2021. november 5. napján kelt, 67008/166-476/2018. bü. számú tájékoztatásával (megjegyzés: a 2021. augusztus 24. napján kelt 67008/166-443/2018.bü. számú tájékoztatásával is) elutasította az I. r. vádlott védőjének az igazságügyi könyvszakértői vélemény kiegészítésére tett indítványát, a magánszakértői vélemény szakvéleményként történő értékelésére a Be. 190. § (3) bekezdésére figyelemmel a Be. 198. § (1) bekezdése alapján a törvénynek megfelelően került sor. Valóban megsértette azonban a törvényszék a Be. 198. § (2) bekezdésében foglalt eljárási szabályt, amikor a szakértők párhuzamos meghallgatására úgy került sor, hogy a bíróság az eljárási cselekményt megelőzően nem rendelte ki szakértőként a magánszakértői vélemény készítésével megbízott szakértőt. Figyelemmel azonban arra, hogy bár a törvényszék a magánszakértő kirendeléséről alakszerű határozatot nem hozott, ténylegesen azonban szakértőt is szakértőként hallgatta meg, és ennek során ugyanúgy a Be. 196. § (2) bekezdésében rögzített szabályok alapján járt el, mint a nyomozó hatóság által kirendelt szakértő2 szakértő esetében (a 122. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítettekén túl a tárgyalásról készült hangfelvétel tanúsága szerint a szakértők az érdektelenségük tárgyában is nyilatkoztak), ezen eljárási szabálysértés nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására.

[55] Az Terhelt2 II. r. vádlott védője által kifogásolt egyesített igazságügyi elmeorvos, orvos és pszichológus szakértői vélemény kapcsán az ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

[56] Az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet 17. § (1) bekezdése alapján, ha büntetőeljárásban elmeállapot orvosszakértői vizsgálatára kerül sor, a

vizsgálatot végző szakértők közül az egyiknek igazságügyi pszichiátria (igazságügyi elmeorvostan), a másiknak pedig igazságügyi orvostan vagy igazságügyi pszichiátria (igazságügyi elmeorvostan) képesítéssel kell rendelkeznie. E feltételeknek a jelen ügyben kirendelt szakértő3 pszichiáter, igazságügyi elmeorvos szakértő és szakértő4 igazságügyi orvosszakértő maradéktalanul megfelel. Bár a beszámítási képesség vizsgálata (elme)orvosszakértői kompetenciába tartozik, a szakértők a kirendelő határozatban írtaknak megfelelően igazságügyi pszichológus szakértőt is bevontak az eljárásba. Igazságügyi pszichológus szakértő bevonását általában az teszi indokolttá, hogy a két szakterület más-más megközelítéssel és módszerekkel vizsgálja a személyiséget, ami átfogóbb és pontosabb képet eredményez a vizsgált személynél. Míg az elmeorvos a biológiai-orvosi alapokra és a betegség szintű elváltozásokra fókuszál, a pszichológus a kognitív funkciókat, a személyiségstruktúrát és a viselkedésmintákat elemzi mélyrehatóbban. A fentiek szerint a beszámíthatóság eldöntése az (elme)orvosszakértő feladata, a pszichológus elemzése a vizsgált személy tudatállapotáról, az indulati életéről csak az orvosszakértői döntést segíti.

[57] Bár a szakértői vélemény ezt valóban nem tartalmazza, megállapítható, hogy a szakértői vizsgálat időpontjában a büntetőeljárásokat érintően az elmeorvosszakértés területén nem volt hatályos módszertani levél; míg a pszichológiai szakértés területén az igazságügyi klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia egyes szakértői vizsgálatairól szóló 5/2020.számú módszertani levél volt hatályban.

[58] Az a körülmény azonban, hogy e hiányosság kapcsán az elsőfokú bíróság nem járt el a Be. 197. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően, ugyancsak nem minősül olyan eljárási szabálysértésnek, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására. Egyrészt a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara honlapján szerepelnek a hatályos módszertani levelek, amelyekből a fenti adatok megállapíthatóak voltak, másrészt a beszámítási képesség megítélése (elme)orvosszakértői kompetencia, amely területen nem áll rendelkezésre módszertani levél, harmadrészt a pszichológia területére tartozó módszertani levélből megállapítható, hogy a pszichológus szakértő az abban foglaltaknak megfelelően járt el a vizsgálat során. Mind Terhelt2 II. r., mind Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében sor került ugyanis a személyes vizsgálatra és ennek keretében az explorációra (a vizsgált személy tematikus kikérdezése és viselkedésének megfigyelése). A szakvéleményben az is rögzítésre került mindkét terheltet érintően, hogy az exploráció közösen történt, az igazságügyi elmeorvos, a pszichológus és az orvosszakértő együttes részvételével, amelynek a módszertani levélben írtak szerint nem volt akadálya.

[59] A szakértő a vizsgálat során olyan tesztek alkalmazott, amelyek a tudományos alapelveknek és a szakma szabályainak megfelelnek, a szakmai gyakorlatban elfogadottak és használtak. A tesztek, kérdőívek kiválasztása során a szakértőnek olyan módszereket kell választania, amelyek illeszkednek a feltett vagy szakmai szempontból vizsgálandó kérdésekhez, és ezen kérdések megválaszolására érvényességgel bírnak. A módszertani levél szerint a szakértő a személyiség vizsgálata esetén projektív vizsgálatokat vagy többfaktoros, validitási skálákkal bíró tesztek alkalmaz. Jelen esetben a szakértő – a módszertani levélben írtaknak megfelelően – projektív tesztek (Rorschach és Szondi) alkalmazott. A tesztek értékelése és értelmezése szakértői feladat, így az esetlegesen közölt tesztadatokból levont következtetések megkérdőjelezésére irányuló, nem szakember részéről érkező kritikákra nem kell választ adnia, legfeljebb más szakértő fogalmazhat meg szakmai álláspontot. Megállapítható továbbá, hogy a szakvéleményben szerepelnek a módszertani levél 18. és 19. oldalán „A szakvélemény formai követelményei” címszó alatt 1/, 2/, 3/ és 4/ pontban felsorolt elemek. A 2/ c) pont szerint a szakvélemény tartalmazza a pszichológiai vizsgálat adatainak módszerenként elkülönített kiértékelését, leírását a tesztadatok szükségszerű közrebocsátása

nélkül (lelet). Jelen ügyben a szakvélemény mindkét terhelt esetében részletesen tartalmazza a Szondi-próba és a Rorschach teszt eredményét, valamint a személyiségvizsgálatra vonatkozó összegzést, emellett a pszichés vizsgálatuk eredményét is. A szakértők továbbá a terheltek vonatkozásában a pszichiátriai, addiktológiai ellátásuk kapcsán rendelkezésre álló orvosi iratokat is figyelembe vették a szakértői vélemény elkészítésénél.

[60] A tesztleírások mindkét terhelt esetében tartalmazzanak konkrét értékeket is, de a módszertani levél kifejezetten úgy fogalmaz, hogy a szakértői véleményben nem szükséges az egyes tesztadatok, tesztmutatók közlése. Amennyiben a szakértő ezeket mégis közli, az oly módon kell, hogy történjen, hogy azokból ne legyen lehetséges direkt összefüggéseket leszármazni egyes kóros folyamatokra vagy személyiségjellegzetességekre nézve, amely egy esetleges későbbi vizsgálat eredményeit befolyásolhatná. A szakértő a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során keletkezett adatok megőrzése során a Szak.tv., valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény alapján jár el. A vizsgálat során keletkezett adatokat csak a törvény által arra feljogosított személy - így különösen az ügyben kirendelt másik szakértő - ismerheti meg.

[61] A nyers tesztadatok (pl. Rorschach lapok kódolása vagy Szondi profilok) kiadását szigorú szakmai, etikai és jogszabályi előírások kötik, a pszichológiai tesztek a pszichológusok védett munkaeszközei. Ha a tesztkérdések, ábrák vagy az értékelési kulcsok (nyers adatok) nyilvánossá válnának, a vizsgálati személyeknek lehetősége lenne azokra felkészülni, ami lerontaná a teszt objektivitását és jövőbeni felhasználhatóságát. Mivel a nyers adatok (pl. "F1+%", „T%”, „V%”) laikusok számára nem értelmezhetőek, a szakértő felelőssége, hogy ne csak adatokat közöljön, hanem a laikusok számára is érthető, szakszerű összefoglalást adjon, amely jelen ügyben az írásban előterjesztett szakvélemény alapján mindkét terheltet érintően megtörtént.

[62] A törvényszék ugyan bizonyítékként értékelte a titkos információgyűjtés eredményét, azonban nem adta indokát annak, hogy a titkos információgyűjtés alkalmazását miért tekintette törvényesnek. E körben a törvényszéknek a titkos információgyűjtés alkalmazásának feltételeit, az információgyűjtés tényének igazolására vonatkozó rendelkezés betartását és a titkos információgyűjtés eredményének felhasználhatóságát kellett volna vizsgálnia.

[63] Így a fellebbviteli főügyészség indítványával egyetértve az ítéltábla is indokoltnak találta az ezzel kapcsolatos releváns pertörténeti adatok feltüntetését az ítélet indokolásában, valamint e bizonyítás törvényességének vizsgálatát.

[64] A rendelkezésre álló iratok alapján e körben az ítéltábla az alábbi kiegészítést teszi:

[65] A feljelentés megtételére 2018. június 28. napján, a nyomozás elrendelésére 2018. június 29. napján került sor.

[66] Terhelt1 I. r. vádlott +36309775940 hívószáma vonatkozásában a Győri Járásbíróság a 2018. április 10. napján kelt, 1/127-1/2018.GYJB számú végzésével engedélyezte a titkos információgyűjtést a 2018. április 11. napján 12 órától 2018. július 9. napján 12 óráig terjedő időszakra.

[67] Terhelt2 II. r. vádlott +36202984878 hívószáma vonatkozásában a Győri Járásbíróság a 2018. április 10. napján kelt, 1/126-1/2018.GYJB számú végzésével engedélyezte a titkos információgyűjtést a 2018. április 11. napján 12 órától 2018. július 9. napján 12 óráig terjedő időszakra.

[68] Terhelt4 IV. r. vádlott +36707020922 hívószáma vonatkozásában a Győri Járásbíróság a 2018. február 14. napján kelt, 1/56-1/2018.GYJB számú végzésével engedélyezte a titkos információgyűjtést a 2018. február 15. napján 12 órától 2018. május 15. napján 12 óráig

terjedő időszakra, majd a 2018. május 18. napján kelt, 1/173-1/2018.GYJB számú határozatával 2018. május 22. napján 12 órától 2018. augusztus 19. napján 12 óráig.

[69] Terhelt5 tanú (az eljárás korábbi szakaszában V. r. terhelt) +36702343704 hívószáma vonatkozásában a Győri Járásbíróság a 2018. február 14. napján kelt, 1/57-1/2018.GYJB számú végzésével engedélyezte a titkos információgyűjtést a 2018. február 15. napján 12 órától 2018. május 15. napján 12 óráig terjedő időszakra, majd a +36303798385 hívószám tekintetében a 2018. április 10. napján kelt, 1/125-1/2018.GYJB számú határozatával 2018. április 11. napján 12 órától 2018. július 9. napján 12 óráig.

[70] Terhelt7 VII. r. vádlott +36308249331 hívószáma vonatkozásában a Győri Járásbíróság a 2018. február 14. napján kelt, 1/58-1/2018.GYJB számú végzésével engedélyezte a titkos információgyűjtést a 2018. február 15. napján 12 órától 2018. május 15. napján 12 óráig terjedő időszakra.

[71] Terhelt8 VIII. r. vádlott +36307542498 hívószáma vonatkozásában a Győri Járásbíróság a 2018. április 10. napján kelt, 1/128-1/2018.GYJB számú végzésével engedélyezte a titkos információgyűjtést a 2018. április 11. napján 12 órától 2018. július 9. napján 12 óráig terjedő időszakra.

[72] A Be. 872. § (1) bekezdése alapján a leplezett eszköz alkalmazásának törvényességét az engedélyezés időpontjában hatályos rendelkezések szerint kell megítélni.

[73] A titkos információgyűjtés engedélyezésekor hatályban volt 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 206/A. § (1) bekezdése alapján a bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban bizonyítékként akkor használható fel, ha

- a titkos adatszerzés engedélyezésének e törvényben meghatározott feltételei (201. §) a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében fennállnak,
- a titkos információgyűjtés engedélyezését kérő szerv a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a nyomozást – a büntetőeljárás megindításának valamennyi, e törvényben meghatározott feltétele megállapításakor – nyomban elrendelte vagy a feljelentési kötelezettségének nyomban eleget tett.

A régi Be. 201. § (1) bekezdés a) pontja alapján titkos adatszerzésnek öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény esetében volt helye. Megállapítható, hogy a régi Be. 206/A. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel az I-IV. r. és a VII. r. vádlottak kapcsán teljesült, ugyanis e vádlottakat az ügyészség a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnszövetségben és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetével vádolta meg, amely bűncselekmény büntetési tételkerete öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, míg a VIII. r. vádlottal szemben a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette volt a vád, amely két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

[74] A titkos információgyűjtés eredménye felhasználásának a régi Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontban foglalt feltétele – a feljelentési kötelezettség „nyombaniséga” – vizsgálata körében is irányadónak tekinthető az, amit a joggyakorlat a törvény (2013. december 31. napjáig hatályos) szövegében szereplő „haladéktalanság” értelmezésére kidolgozott. Eszerint a „haladéktalanság” minden egyes ügyben külön értékelendő, nincs erre meghatározott konkrét időtartam, az függ az ügy jellegétől, bonyolultságától, a feldolgozásra váró adatmennyiségtől, melyből ki kell válogatni a titkos információgyűjtés célja szempontjából érdektelen vagy az ügyben nem érintett személyre vonatkozó adatokat is. Az irreleváns információk kiszűrése után a feljelentés szempontjából releváns adatait tovább elemezésére bizonyos idő mindenképp szükséges, ennek körében több szempont

körültekintő vizsgálatára van szükség (a releváns adathalmaz elégséges-e a régi Be. 201. §-ban meghatározott és az engedélyben feltüntetett bűncselekmények valamelyikére vonatkozó gyanú megállapításához; a bűncselekmény elkövetésére utaló adatok azzal a személlyel kapcsolatba hozhatók-e, akikre nézve az információgyűjtés engedélyezett volt; az adatok az engedélyben nem szereplő más személy bűncselekményének bizonyítására is felhasználhatók-e).

[75] A „haladéktalanság” értelmezésével kapcsolatban megjegyzést érdemel, hogy az nem azonos az azonnaliság fogalmával. Az eljárási törvény ismeri és kimerítően szabályozza a határidő fogalmát és számtalan helyen konkrét számokban meg is határozza az eljárási cselekmény teljesítésére nyitva álló időt. Ebből az a következtetés is levonható, hogy ahol az eljárási törvény konkrét számokban meghatározott határidőt állapít meg, azt tudatosan teszi, míg más esetekben szándékoltan nem számszerűsíti a kérdéses tartamot. Ez az ítéltábla álláspontja szerint igaz a régi Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontja esetében, a 2014. január 1. napjától hatályos szövegben szereplő „nyombaniség” esetében is, ahol a törvény konkrét időtartamot nem jelöl meg. Ugyanis mindig az adott ügy jellegével és a rendelkezésre álló adatok gondos mérlegelésével állapítható meg, hogy ezen törvényi feltétel megvalósult-e, vagy sem, ugyanis az ügyek eltérő voltára, az azokban rendelkezésre álló eltérő mennyiségű adatok feldolgozására értelemszerűen más és más időtartam szükséges. A másodfokú bíróság osztotta a BH+2014.3.97. számú döntés indokolásában kifejtett álláspontot is, miszerint az eljárási törvény nem véletlenül nem fogalmazott meg egzakt határidőt, hiszen ez nem is lenne lehetséges, mivel a feljelentés megtételéhez igen alapos és körültekintő mérlegelő, értékelő tevékenységre van előzetesen szükség.

[76] Az ítéltábla arra is rámutat, hogy a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés intézménye a szabályozásukban mutatkozó számtalan hasonlóság ellenére jelentős eltéréseket is hordoz, különösen az alkalmazás céljával, a jogintézmény rendeltetésével összefüggésben. A titkos információgyűjtés idején hatályos szabályozás szerint bűnüldözési célú titkos információgyűjtésre a büntetőeljárás megindulását megelőzően, a büntetőeljáráson kívül kerülhet csak sor, mégpedig a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 63. § (1) bekezdésében írtak szerint, egyebek mellett elsődlegesen az elkövetés megelőzése, felderítése, megszakítása céljából. Ennek oka, hogy ekkor még a büntetőeljárás megindításának legalapvetőbb feltétele – a bűncselekmény gyanúja – is hiányzik. A titkos eszköz alkalmazásának időpontjában a hatóságok rendelkezésre álló adatok, információk rendkívül szűkkörűek, sok esetben még meg sem kezdődött a cselekmény elkövetése, következésképpen az abban résztvevők köre sem lehet ismert, nem lehet beszélni elkövetőről vagy az elkövetéssel gyanúsítható személyről sem. Ebből fakad, hogy a titkos információgyűjtés szemben a titkos adatszerzéssel – mely a régi Be. 202. § (1)-(2) bekezdésében írtak szerint a gyanúsítottra vagy az elkövetéssel gyanúsítható személyre, illetve a velük (alaposan feltehetően) bűnös kapcsolatot fenntartó személyre korlátozott – lényegében ilyen irányú személyi korlátozás nélkül alkalmazható. A titkos adatszerzés esetében tehát már egy megindult nyomozásról lehet beszélni, amely ezáltal kijelöli az adatszerzés kereteit is, a titkos információgyűjtésnél azonban még nem került sor a nyomozás elrendelésére, és éppen azt kell eldönteni a beszerzett információk alapján, hogy indokolt-e egyáltalán a nyomozás elrendelése, illetve a feljelentés megtétele. Ez pedig ugyancsak azt a gondolatot erősíti, hogy e tekintetben egzakt határidő meghatározása nem lehetséges.

[77] Mivel a Terhelt1 I. r. vádlott, Terhelt2 II. r. vádlott, Terhelt5 tanú, Terhelt4 IV. r. vádlott és Terhelt8 VIII. r. vádlottak hívószáma kapcsán engedélyezett titkos információgyűjtés határideje (2018. július 9., ill. 2018. augusztus 19. napja) a feljelentés megtételekor, illetve a nyomozás elrendelésekor még el sem telt, megállapítható, hogy a régi Be. 206/A. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltétel is teljesült.

[78] A Győri Törvényszék Elnöke 2018. június 15. napján KT.5-9/4/2018.GyTvsz.számon igazolta a titkos információgyűjtés jogszerűségét. [Be. 206/A. § (5) bekezdés] Az ítéltábla megjegyzi, hogy az engedélyező végzésekben és az igazolásban a cselekmény minősítéseként a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja és a (4) bekezdés a) pontja került megjelölésre, a régi Be. 201. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel azonban a régi Be. 206/A. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltétel e minősítéssel kapcsolatban is teljesül.

[79] A fentiekben kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság által bizonyítékként figyelembe vett titkos információgyűjtés eredményének, valamint a könyvszakértői vélemények és elmeorvosszakértő vélemények értékelésére törvényesen került sor.

[80] A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nincs.

[81] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet megalapozatlanságra hivatkozó felvetések kapcsán rámutat, hogy a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le [Be. 591. § (1) bekezdés].

[82] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a bizonyítékok értékelésére vonatkozó törvényi rendelkezések adják, amelyek szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (3) és (4) bekezdése]. E szabályozás biztosítja a bizonyítékok hiteltérdemlőségének meggyőződés szerinti szabad értékelését, illetőleg védi az elsőfokú bíróság mérlegelését.

[83] A Kúria az EBH 2019.B.9. számon közzétett határozatában mutatott rá arra, hogy a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az elsőfokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, a felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem a felülmérlegelés tilalma alá esik, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, abban az esetben, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vagy a bűnösnek kimondott vádlott felmentéséhez vezethet. A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított tények megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a terhelt büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Az iratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot, és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában eljáró másodfokú bíróság. Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték. A másodfokú eljárásban az eltérő bizonyítékértékelés (felülmérlegelés) tilalmának általános érvényű elve azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hiteltérdemlőségéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette.

[84] A vádlottak személyi körülményeire vonatkozó megállapítások és korábbi büntetéseikre vonatkozó adatok nem a történeti tényállás részei. A Be. 561. § (3) bekezdés b) és c) pontjai mellett a BH2022.34. és az EBD2019.B.20. eseti döntésekből is levezethető, hogy a személyi körülményekre (korábbi büntetésekre) vonatkozóan megállapított tények és a

bíróság által megállapított történeti tényállás az ügydöntő határozat két különböző tartalmi egysége.

[85] Erre figyelemmel az ítéltábla elsőként az elsőfokú ítélet indokolásában rögzített, a terhelt személyi körülményeire vonatkozó tényeket vizsgálta, amelyek az erkölcsi bizonyítványok adatai és a nyilvános ülésen elhangzottak alapján az alábbiak szerint szorulnak kiegészítésre, illetve pontosításra.

[86] Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában:

- az cég13-nél dolgozik 6 órában, és egyéb alkalmi munkákat is vállal;
- a banki tartozás levonását követően a havi jövedelme nettó 200.000.-220.000.- forint;
- vérnyomás problémájára gyógyszert szed.

[87] Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében:

- gépszerelő-karbantartó-forgalmazó szakképzettséggel rendelkezik;
 - részben a tartalékait éli fel, részben a házastársa tartja el, akinek a havi jövedelme 800.000.-1.000.000.- forint között van;
 - a NAV felé fennálló tartozása 8 millió forint, amit nem fizet;
 - a vérnyomása mellett a koleszterinszintje is magas, cukorbetegségére gyógyszert szed és inzulint is kap;
 - a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2015. június 11. napján kelt és jogerőre emelkedett 5.B.20.324/2014/16.számú ítéletével költségvetési csalás büntette miatt 1 év 6 hónap – végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett – börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 250.000.- Ft pénzbüntetésre ítélte, amely elítélés az erkölcsi bizonyítványában már nem szerepel;
 - az elsőfokú ítélet [17] bekezdésében rögzített ítéletben a pénzbüntetés összege 400.000.- Ft;
 - az elsőfokú ítélet [18] bekezdésében feltüntetett büntetővégzésben kábítószer birtoklásának vétsége miatt 200.000.- Ft pénzbüntetés került vele szemben kiszabásra;
 - az elsőfokú ítélet [20] bekezdésében írt határozatban kábítószer birtoklásának vétsége miatt 180 óra közérdekű munkára ítélte a bíróság;
 - az elsőfokú ítélet [21] bekezdésében szereplő ítéletben a pénzbüntetés összege 360.000.- Ft;
 - a Balassagyarmati Járásbíróság a 2025. március 18. napján kelt és 2025. április 8. napján jogerőre emelkedett 29.Bpk.107/2025/4.számú határozatával bódult állapotban elkövetett járművezetés vétsége és kábítószer birtoklásának vétsége miatt 1 év – végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett – fogházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte (elkövetési idő: 2022. december 13.).
- [88] Terhelt3 III. r. vádlott esetében:
- a gyermeke már nagykorú, de mivel még nappali tagozaton tanulmányokat folytat, továbbra is eltartásra szorul;
 - pénzügyi könyvelői végzettséggel rendelkezik;
 - a Riviéra Kft.-nél dolgozik pultos-felszolgálóként, a havi nettó jövedelme kb. 350.000.- forint;
 - inzulinrezisztenciája miatt gyógyszeres kezelésben részesül;

- a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. október 3. napján kelt és 2022. október 17. napján jogerőre emelkedett 421.Bpk.52.238/2022/3.számú határozatával kábítószer birtoklásának vétsége miatt 120.000.- Ft pénzbüntetést szabott ki vele szemben (elkövetési idő: 2020. október 11.), a bírósági eljárást megelőzően az ügyben a Budapesti XI-XXII. Kerületi Ügyészség a 2021. április 14. napján meghozott B.987/2021/3.számú határozatával feltételes ügyészi felfüggesztést alkalmazott;
- a Bács-Kiskun Vármegyei Főügyészség 2023. április 25. napján B.252/2022/295.számon közokirat-hamisítás büntette miatt ügyészi megrovásban részesítette (elkövetési idő: 2020. június 4.);
- a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2024. június 17. napján kelt és 2024. július 2. napján jogerőre emelkedett 10.B.XVIII.664/2024/2.számú határozatával kábítószer birtoklásának büntette miatt 120 óra közérdekű munkára ítélte (elkövetési idő: 2022. december 20.).

[89] Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában:

- az elsőfokú ítélet [28] bekezdésében rögzített ítéletben a pénzbüntetés összege 336.000.- Ft.

[90] Terhelt8 VIII. r. vádlott esetében:

- kozmetikus mesterfokozatot szerzett;
- sminktetoválóként és kozmetikusként is dolgozik a cég14ban, havi nettó jövedelme 600.000.-700.000.- forint;
- a VW Tiguan típusú személygépkocsija 10-12 éves, az értéke nagyjából 2.000.000.- forint;
- 15 éve fennálló Hashimoto-thyreoiditis pajzsmirigybeteget és inzulinrezisztenciáját gyógyszeresen kezelik.

[91] A történeti tényállást érintően az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényegében megalapozott, az csak a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja alapján szorul kiegészítésre. Az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat, mely szerint – a vádirati tényállásban írtakkal egyezően - az általános forgalmi adóbevallások benyújtásának időpontját és az ügy tárgyát képező számlák adatait is indokolt feltüntetni a tényállásban. A cselekmény minősítését előrevetítve ugyanis megállapítható, hogy a valótlan tartalmú bevallások benyújtásával valósult meg az adóhatóság megtévesztése, mellyel összefüggésben a költségvetést vagyoni hátrány érte. Míg a hamis magánokirat felhasználásának vétségét az adóbevallások alapját képező fiktív számlák felhasználása alapozza meg, amely indokoltá teszi az egyes számlák adatainak a feltüntetését is.

[92] Az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a történeti tényállást az alábbiak szerint változtatja meg:

- Terhelt3 III. r. vádlott neve hivatalosan Terhelt3;
- az elsőfokú ítélet [66] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

	Számla	
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>végösszege (EUR)</i>
2017.11.15	9808-11V-101	30 470,00
2017.11.20	9969-11V-101	17 126,00
2017.11.28	10392-11V-101	29 915,00
2017.12.01	10564-11V-101	41 289,00
2017.12.06	10770-11V-101	44 300,00
2017.12.07	10817-11V-101	22 688,00
2017.12.07	10818-11V-101	13 830,00
2017.12.07	10825-11V-101	4 500,00
2017.12.11	10951-11V-101	28 569,00
2017.12.19	11557-11V-101	35 890,00
2017.12.20	11666-11V-101	19 198,00
2017.12.22	11856-11V-101	31 690,00
2017.12.27	11937-11V-101	4 215,00
2018.01.15	359-11V-101	18 085,00
2018.01.19	534-11V-101	32 394,00
2018.01.19	536-11V-101	37 500,00
2018.01.25	729-11V-101	18 736,00
2018.01.25	734-11V-101	10 126,00
2018.01.25	728-11V-101	18 984,00
2018.01.31	932-11V-101	18 405,00
2018.01.31	931-11V-101	27 170,00
2018.02.02	1007-11V-101	38 100,00
2018.02.07	1132-11V-101	23 195,00
2018.02.07	1135-11V-101	19 350,00
2018.02.12	1269-11V-101	29 651,00

2018.02.12	1270-11V-101	29 865,00
------------	--------------	-----------

az elsőfokú ítélet [67] bekezdést az alábbi táblázattal egészíti ki:

	Számla	
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>végösszege (EUR)</i>
2016.10.03	2016/000022	20 661,00
2016.10.03	2016/000022	220,00
2016.11.21	2016/000029	775,00
2016.11.21	2016/000023	16 442,00
2016.11.22	2016/000023	220,00
2016.12.02	2016/000024	52 567,00
2016.12.02	2016/000024	220,00
2016.12.12	2016/000026	20 620,00
2016.12.12	2016/000028	26 933,00
2016.12.12	2016/000043	33 516,00
2016.12.12	2016/000043	220,00
2016.12.13	2016/000030	31 490,00
2016.12.13	2016/000031	35 038,00
2016.12.13	2016/000032	2 750,00
2016.12.13	2016/000033	220,00
2016.12.14	2016/000035	8 670,00
2016.12.15	2016/000036	31 084,00
2016.12.15	2016/000036	220,00
2016.12.15	2016/000037	220,00
2016.12.19	2016/000041	27 526,00
2016.12.20	2016/000050	47 494,00
2016.12.20	2016/000050	272,00
2016.12.22	2016/000038	10 390,00
2016.12.22	2016/000039	27 254,00

2016.12.22	2016/000039	272,00
2016.12.22	2016/000046	8 718,00
2016.12.22	2016/000048	14 127,00
2017.01.23	2017/000001	17 462,00
2017.01.26	2017/000002	15 936,00
2017.02.01	2017/000003	28 594,00
2017.02.02	2017/000004	13 358,00
2017.02.17	2017/000005	10 069,00
2017.02.17	2017/000006	1 220,00
2017.03.06	2017/000008	28 030,00
2017.03.10	2017/000009	22 901,00
2017.03.17	2017/000010	23 545,00
2017.03.28	2017/000011	52 647,00
2017.04.06	2017/000016	3 588,00
2017.04.07	2017/000012	25 649,00
2017.04.07	2017/000013	6 592,00
2017.04.12	2017/000014	2 220,00
2017.04.12	2017/000015	-5 760,00
2017.04.19	2017/000017	15 761,00
2017.04.19	2017/000018	18 977,00
2017.04.19	2017/000018	272,00
2017.04.19	2017/000019	-1 628,00
2017.04.27	2017/000020	11 393,00
2017.04.27	2017/000020	272,00
2017.04.27	2017/000020	-1 628,00
2017.05.04	2017/000021	27 090,00
2017.05.04	2017/000021	272,00

2017.05.09	2017/000022	22 645,00
2017.05.09	2017/000023	4 314,00
2017.05.17	2017/000024	40 911,00
2017.05.17	2017/000024	272,00
2017.05.24	2017/000025	25 695,00
2017.05.24	2017/000025	272,00
2017.05.26	2017/000026	32 306,00
2017.05.26	2017/000026	272,00
2017.06.09	2017/000027	39 439,00
2017.06.09	2017/000027	272,00
2017.06.16	2017/000028	619,00
2017.06.16	2017/000029	16 715,00
2017.06.16	2017/000029	272,00
2017.06.16	2017/000029	-759,00
2017.07.11	2017/000030	42 000,00
2017.07.27	2017/000031	56 780,00
2017.08.18	2017/000032	32 923,00

- az elsőfokú ítélet [68] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

	Számla	
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>végösszege (EUR)</i>
2017.09.21	2017/000034	12 644,00
2017.10.06	2017/000037	11 000,00
2017.10.06	2017/000039	15 476,80
2017.11.02	2017/000040	13 410,69
2017.11.03	2017/000041	23 517,04
2017.11.15	2017/000042	31 877,00

2017.11.20	2017/000043	18 080,00
2017.11.28	2017/000044	31 389,84
2017.12.01	2017/000045	43 212,50
2017.12.06	2017/000046	21 190,00
2017.12.06	2017/000047	24 882,00
2017.12.07	2017/000048	14 383,20
2017.12.07	2017/000049	23 595,52
2017.12.07	2017/000050	12 660,00
2017.12.11	2017/000051	13 954,20
2017.12.11	2017/000052	16 142,60
2017.12.14	2017/000053	28 784,80
2017.12.19	2017/000054	37 624,40
2017.12.19	2017/000055	393,00
2017.12.20	2017/000056	20 266,10
2017.12.22	2017/000057	33 257,10
2017.12.27	2017/000058	4 384,10
2018.01.15	2018/000001	18 808,00
2018.01.15	2018/000001	300,00
2018.01.19	2018/000002	72 989,00
2018.01.19	2018/000002	300,00
2018.01.25	2018/000003	50 358,00
2018.01.25	2018/000003	300,00
2018.01.31	2018/000004	47 697,20
2018.01.31	2018/000004	300,00
2018.02.02	2018/000005	39 626,00
2018.02.02	2018/000005	300,00
2018.02.07	2018/000006	24 122,30

2018.02.07	2018/000006	300,00
2018.02.07	2018/000007	20 126,00
2018.02.07	2018/000007	300,00
2018.02.12	2018/000008	62 198,80
2018.02.12	2018/000008	300,00

- az elsőfokú ítélet [69] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

		Számla		
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>nettó összege</i>	<i>áfatartalma</i>	<i>végösszege</i>
2016.09.28	1	5 338 175 Ft	1 441 307 Ft	6 779 482 Ft
2016.11.17	4	3 977 100 Ft	1 073 817 Ft	5 050 917 Ft
2016.11.28	5	13 202 526 Ft	3 564 682 Ft	16 767 208 Ft
2016.12.06	6	13 187 778 Ft	3 560 700 Ft	16 748 478 Ft
2016.12.07	7	7 150 528 Ft	1 930 643 Ft	9 081 171 Ft
2016.12.12	8	9 598 825 Ft	2 591 683 Ft	12 190 508 Ft
2016.12.13	9	11 075 535 Ft	2 990 395 Ft	14 065 930 Ft
2016.12.13	10	7 924 177 Ft	2 139 528 Ft	10 063 705 Ft
2016.12.19	11	14 689 560 Ft	3 966 181 Ft	18 655 741 Ft
2016.12.19	12	273 635 Ft	73 882 Ft	347 517 Ft
2016.12.19	13	606 276 Ft	163 694 Ft	769 970 Ft
2016.12.21	14	11 996 432 Ft	3 239 037 Ft	15 235 469 Ft
2016.12.28	16	968 417 Ft	261 473 Ft	1 229 890 Ft
2017.01.16	17	4 313 444 Ft	1 164 630 Ft	5 478 074 Ft
2017.01.23	18	4 106 210 Ft	1 108 677 Ft	5 214 887 Ft
2017.01.24	19	204 510 Ft	55 218 Ft	259 728 Ft
2017.01.31	20	10 181 550 Ft	2 749 019 Ft	12 930 569 Ft
2017.02.14	21	543 113 Ft	146 641 Ft	689 754 Ft

2017.02.16	22	2 907 225 Ft	784 951 Ft	3 692 176 Ft
2017.02.28	23	6 402 006 Ft	1 728 542 Ft	8 130 548 Ft
2017.02.28	24	6 964 835 Ft	1 880 506 Ft	8 845 341 Ft
2017.03.09	27	5 657 735 Ft	1 527 589 Ft	7 185 324 Ft
2017.03.16	28	6 469 285 Ft	1 746 707 Ft	8 215 992 Ft
2017.03.27	29	13 358 235 Ft	3 606 724 Ft	16 964 959 Ft
2017.03.29	30	6 414 306 Ft	1 731 862 Ft	8 146 168 Ft
2017.03.29	31	424 215 Ft	114 538 Ft	538 753 Ft
2017.04.06	32	897 680 Ft	242 374 Ft	1 140 054 Ft
2017.04.18	33	4 773 385 Ft	1 288 814 Ft	6 062 199 Ft
2017.04.18	34	3 965 535 Ft	1 070 695 Ft	5 036 230 Ft
2017.04.26	35	2 504 328 Ft	676 169 Ft	3 180 497 Ft
2017.04.28	36	6 885 450 Ft	1 859 072 Ft	8 744 522 Ft
2017.04.28	37	615 384 Ft	166 154 Ft	781 538 Ft
2017.05.05	38	6 172 660 Ft	1 666 618 Ft	7 839 278 Ft
2017.05.11	39	578 002 Ft	156 061 Ft	734 063 Ft
2017.05.15	40	10 288 488 Ft	2 777 892 Ft	13 066 380 Ft
2017.05.23	41	6 465 408 Ft	1 745 660 Ft	8 211 068 Ft
2017.05.25	42	8 110 120 Ft	2 189 733 Ft	10 299 853 Ft
2017.05.26	43	9 854 644 Ft	2 660 754 Ft	12 515 398 Ft
2017.05.29	44	617 661 Ft	166 768 Ft	784 429 Ft
2017.06.14	45	4 317 414 Ft	1 165 702 Ft	5 483 116 Ft
2017.06.19	46	7 448 979 Ft	2 011 224 Ft	9 460 203 Ft
2017.06.21	47	3 271 780 Ft	883 381 Ft	4 155 161 Ft
2017.07.06	48	-325 050 Ft	-87 764 Ft	-412 814 Ft
2017.07.20	49	7 929 645 Ft	2 141 004 Ft	10 070 649 Ft
2017.07.20	52	629 640 Ft	170 003 Ft	799 643 Ft

2017.07.20	53	421 542 Ft	113 816 Ft	535 358 Ft
2017.07.26	54	6 358 372 Ft	1 716 761 Ft	8 075 133 Ft
2017.07.26	55	7 538 230 Ft	2 035 322 Ft	9 573 552 Ft

- az elsőfokú ítélet [70] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

		Számla		
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>nettó összege</i>	<i>áfatartalma</i>	<i>végösszege</i>
2017.09.21	1	3 161 456 Ft	853 593 Ft	4 015 049 Ft
2017.09.21	2	482 790 Ft	130 353 Ft	613 143 Ft
2017.10.02	3	2 756 724 Ft	744 316 Ft	3 501 040 Ft
2017.10.02	4	3 796 307 Ft	1 025 003 Ft	4 821 310 Ft
2017.10.09	5	3 332 982 Ft	899 905 Ft	4 323 887 Ft
2017.11.02	6	5 787 125 Ft	1 562 524 Ft	7 349 649 Ft
2017.11.02	7	-5 787 125 Ft	-1 562 524 Ft	-7 349 649 Ft
2017.11.02	8	5 878 902 Ft	1 587 304 Ft	7 466 206 Ft
2017.11.08	9	8 133 860 Ft	2 196 142 Ft	10 330 002 Ft
2017.11.15	10	4 598 427 Ft	1 241 576 Ft	5 840 003 Ft
2017.11.15	11	362 205 Ft	97 795 Ft	460 000 Ft

- az elsőfokú ítélet [71] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

		Számla		
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>nettó összege</i>	<i>áfatartalma</i>	<i>végösszege</i>
2017.11.26	12	7 843 232 Ft	2 117 673 Ft	9 960 905 Ft
2017.11.29	13	10 798 985 Ft	2 915 726 Ft	13 714 711 Ft
2017.12.06	14	24 889 062 Ft	6 720 047 Ft	31 609 109 Ft
2017.12.08	15	2 991 070 Ft	807 589 Ft	3 798 659 Ft
2017.12.08	16	3 988 561 Ft	1 076 912 Ft	5 065 473 Ft

2017.12.14	17	7 258 713 Ft	1 959 853 Ft	9 218 566 Ft
2017.12.14	18	188 976 Ft	51 024 Ft	240 000 Ft
2017.12.18	19	9 472 441 Ft	2 557 559 Ft	12 030 000 Ft
2017.12.19	20	4 859 843 Ft	1 312 158 Ft	6 172 001 Ft
2017.12.19	21	316 863 Ft	85 553 Ft	402 416 Ft
2017.12.21	24	9 400 533 Ft	2 538 144 Ft	11 938 677 Ft
2017.12.28	25	1 540 265 Ft	415 872 Ft	1 956 137 Ft
2018.01.04	28	12 485 375 Ft	3 371 051 Ft	15 856 426 Ft
2018.01.15	26	4 699 884 Ft	1 268 969 Ft	5 968 853 Ft
2018.01.19	27	18 144 308 Ft	4 898 963 Ft	23 043 271 Ft
2018.01.30	29	11 951 687 Ft	3 226 956 Ft	15 178 643 Ft
2018.01.31	LN5SA4223002	600 000 Ft	162 000 Ft	762 000 Ft
2018.02.07	LN5SA4223003	9 940 532 Ft	2 683 943 Ft	12 624 476 Ft
2018.02.08	LN5SA4223004	2 650 602 Ft	715 662 Ft	3 366 264 Ft
2018.02.08	LN5SA4223005	8 517 768 Ft	2 299 797 Ft	10 817 565 Ft
2018.02.11	LN5SA4223006	3 461 557 Ft	934 620 Ft	4 396 177 Ft
2018.02.11	LN5SA4223007	1 544 774 Ft	417 088 Ft	1 961 862 Ft
2018.02.11	LN5SA4223008	10 660 734 Ft	2 878 398 Ft	13 539 132 Ft
2018.02.14	B-2018-1	7 025 000 Ft	1 897 000 Ft	8 922 000 Ft

- az elsőfokú ítélet [72] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

		Számla		
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>nettó összege</i>	<i>áfatartalma</i>	<i>végösszege</i>
2016.09.28	000017	5 447 180 Ft	1 470 739 Ft	6 917 919 Ft
2016.11.15	000018	4 037 590 Ft	1 090 149 Ft	5 127 739 Ft
2016.11.28	000019	13 403 580 Ft	3 618 967 Ft	17 022 547 Ft
2016.12.06	000020	13 385 410 Ft	3 614 061 Ft	16 999 471 Ft

2016.12.07	000021	7 259 420 Ft	1 960 043 Ft	9 219 463 Ft
2016.12.12	000022	9 745 000 Ft	2 631 150 Ft	12 376 150 Ft
2016.12.13	000023	11 244 200 Ft	3 035 934 Ft	14 280 134 Ft
2016.12.13	000024	8 044 850 Ft	2 172 110 Ft	10 216 960 Ft
2016.12.19	000025	14 913 260 Ft	4 026 580 Ft	18 939 840 Ft
2016.12.19	000026	276 400 Ft	74 628 Ft	351 028 Ft
2016.12.19	000027	612 400 Ft	165 348 Ft	777 748 Ft
2016.12.21	000028	12 179 120 Ft	3 288 362 Ft	15 467 482 Ft
2016.12.21	000031	-3 808 000 Ft	-1 028 160 Ft	-4 836 160 Ft
2016.12.21	000031	3 808 000 Ft	1 028 160 Ft	4 836 160 Ft
2016.12.28	000032	978 200 Ft	264 114 Ft	1 242 314 Ft
2017.01.16	000033	4 379 120 Ft	1 182 362 Ft	5 561 482 Ft
2017.01.23	000034	4 168 740 Ft	1 125 560 Ft	5 294 300 Ft
2017.01.24	000035	207 630 Ft	56 060 Ft	263 690 Ft
2017.01.31	000036	10 336 600 Ft	2 790 882 Ft	13 127 482 Ft
2017.02.14	000037	548 600 Ft	148 122 Ft	696 722 Ft
2017.02.16	000038	2 951 500 Ft	796 905 Ft	3 748 405 Ft
2017.02.28	000039	6 499 500 Ft	1 754 865 Ft	8 254 365 Ft
2017.02.28	000040	7 070 900 Ft	1 909 143 Ft	8 980 043 Ft
2017.03.09	000050	5 743 900 Ft	1 550 853 Ft	7 294 753 Ft
2017.03.16	000048	6 567 800 Ft	1 773 306 Ft	8 341 106 Ft
2017.03.27	000051	13 561 340 Ft	3 661 562 Ft	17 222 902 Ft
2017.03.29	000052	6 512 000 Ft	1 758 240 Ft	8 270 240 Ft
2017.03.29	000053	428 500 Ft	115 695 Ft	544 195 Ft
2017.04.06	000054	911 360 Ft	246 067 Ft	1 157 427 Ft
2017.04.18	000055	4 846 150 Ft	1 308 461 Ft	6 154 611 Ft
2017.04.18	000056	4 025 850 Ft	1 086 980 Ft	5 112 830 Ft

2017.04.26	000057	2 542 500 Ft	686 475 Ft	3 228 975 Ft
2017.04.28	000058	6 990 400 Ft	1 887 408 Ft	8 877 808 Ft
2017.04.28	000059	621 600 Ft	167 832 Ft	789 432 Ft
2017.05.05	000060	6 266 700 Ft	1 692 009 Ft	7 958 709 Ft
2017.05.23	000061	586 764 Ft	158 426 Ft	745 190 Ft
2017.05.23	000062	10 445 165 Ft	2 820 195 Ft	13 265 360 Ft
2017.05.23	000063	2 412 830 Ft	651 464 Ft	3 064 294 Ft
2017.05.23	000064	4 151 036 Ft	1 120 780 Ft	5 271 816 Ft
2017.05.25	000065	8 233 600 Ft	2 223 072 Ft	10 456 672 Ft
2017.05.26	000066	10 004 690 Ft	2 701 266 Ft	12 705 956 Ft
2017.05.29	000067	623 900 Ft	168 453 Ft	792 353 Ft
2017.06.14	000068	4 383 138 Ft	1 183 447 Ft	5 566 585 Ft
2017.06.19	000069	7 562 400 Ft	2 041 848 Ft	9 604 248 Ft
2017.06.20	000070	3 321 600 Ft	896 832 Ft	4 218 432 Ft
2017.07.06	000071	-330 000 Ft	-89 100 Ft	-419 100 Ft
2017.07.20	000072	8 050 400 Ft	2 173 608 Ft	10 224 008 Ft
2017.07.20	000073	636 000 Ft	171 720 Ft	807 720 Ft
2017.07.20	000074	425 800 Ft	114 966 Ft	540 766 Ft
2017.07.26	000077	6 455 200 Ft	1 742 904 Ft	8 198 104 Ft
2017.07.26	000078	7 653 000 Ft	2 066 310 Ft	9 719 310 Ft
2017.08.19	LN5SA2 420087	-841 900 Ft	-227 313 Ft	-1 069 213 Ft
2017.08.30	LN5SA2 420092	508 200 Ft	137 214 Ft	645 414 Ft
2017.08.30	LN5SA2 420093	3 709 600 Ft	1 001 592 Ft	4 711 192 Ft
2017.09.19	000001	3 383 720 Ft	913 604 Ft	4 297 324 Ft
2017.09.30	000003	360 100 Ft	97 227 Ft	457 327 Ft
2017.10.31	000008	5 968 421 Ft	1 611 474 Ft	7 579 895 Ft
2017.11.14	000009	8 134 910 Ft	2 196 426 Ft	10 331 336 Ft

2017.11.16	000010	4 600 252 Ft	1 242 068 Ft	5 842 320 Ft
------------	--------	--------------	--------------	--------------

- az elsőfokú ítélet [73] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

		Számla		
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>nettó összege</i>	<i>áfatartalma</i>	<i>végösszege</i>
2017.08.19	LN5SA2420088	1 680 000 Ft	453 600 Ft	2 133 600 Ft
2017.08.29	LN5SA2420089	13 120 000 Ft	3 542 400 Ft	16 662 400 Ft
2017.08.29	LN5SA2420090	-500 000 Ft	-135 000 Ft	-635 000 Ft
2017.09.26	000002	2 798 700 Ft	755 649 Ft	3 554 349 Ft
2017.10.03	000005	-187 000 Ft	-50 490 Ft	-237 490 Ft
2017.10.03	000007	3 893 220 Ft	1 051 169 Ft	4 944 389 Ft

- az elsőfokú ítélet [74] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

		Számla		
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>nettó összege</i>	<i>áfatartalma</i>	<i>végösszege</i>
2017.11.30	000005	8 001 400 Ft	2 160 378 Ft	10 161 778 Ft
2017.11.30	000006	11 011 440 Ft	2 973 089 Ft	13 984 529 Ft
2017.12.13	000009	7 406 840 Ft	1 999 847 Ft	9 406 687 Ft
2017.12.18	000010	9 666 032 Ft	2 609 829 Ft	12 275 861 Ft
2017.12.19	000011	4 978 150 Ft	1 344 101 Ft	6 322 251 Ft
2017.12.19	000012	326 000 Ft	88 020 Ft	414 020 Ft
2017.12.21	000016	9 544 250 Ft	2 576 948 Ft	12 121 198 Ft
2018.01.24	000020	464 800 Ft	125 496 Ft	590 296 Ft

- az elsőfokú ítélet [75] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

		Számla		
<i>kibocsátásának dátuma</i>	<i>száma</i>	<i>nettó összege</i>	<i>áfatartalma</i>	<i>végösszege</i>
2017.12.06	000007	25 383 080 Ft	6 853 432 Ft	32 236 512 Ft

2017.12.08	000008	7 122 070 Ft	1 922 959 Ft	9 045 029 Ft
2017.12.28	000014	1 621 340 Ft	437 762 Ft	2 059 102 Ft
2018.01.12	000017	4 840 800 Ft	1 307 016 Ft	6 147 816 Ft
2018.01.18	000018	18 514 600 Ft	4 998 942 Ft	23 513 542 Ft
2018.01.24	000019	12 217 040 Ft	3 298 601 Ft	15 515 641 Ft
2018.01.30	000021	12 195 600 Ft	3 292 812 Ft	15 488 412 Ft
2018.02.01	000022	10 143 400 Ft	2 738 718 Ft	12 882 118 Ft
2018.02.06	000023	11 396 300 Ft	3 077 001 Ft	14 473 301 Ft
2018.02.09	000024	10 878 300 Ft	2 937 141 Ft	13 815 441 Ft
2018.02.09	000025	5 079 300 Ft	1 371 411 Ft	6 450 711 Ft
2018.02.14	000026	2 797 200 Ft	755 244 Ft	3 552 444 Ft
2018.02.14	000027	7 168 500 Ft	1 935 495 Ft	9 103 995 Ft

- az elsőfokú ítélet [78] bekezdését az alábbi táblázattal egészíti ki:

a cég3-t érintő bevallások

	Valótlan tartalmú áfabevallás	
bevallási időszaka	benyújtásának időpontja	valótlan tartalmú számlák levonásba helyezett áfavonzata
2016.09. hónap	2016.10.20	1 471 000 Ft
2016.11. hónap	2016.12.20.	4 709 000 Ft
2016.12. hónap	2017.01.20.	21 232 000 Ft
2017.01. hónap	2017.02.20.	5 155 000 Ft
2017.02. hónap	2017.03.20	4 609 000 Ft
2017.03. hónap	2017.04.20	8 860 000 Ft
2017.04. hónap	2017.05.22	5 383 000 Ft
2017.05. hónap	2017.06.20	11 536 000 Ft

2017.06. hónap	2017.07.20	4 122 000 Ft
2017.07. hónap	2017.08.21	6 180 000 Ft
2017.08. hónap	2017.09.20	911 000 Ft
2017.09. hónap	2017.10.20	1 011 000 Ft
2017.10. hónap	2017.11.20	1 611 000 Ft
2017.11. hónap	2017.12.20	8 572 000 Ft
2017.12. hónap	2018.01.22	8 619 000 Ft
2018.01. hónap	2018.02.20.	126 000 Ft
	összesen:	94 107 000 Ft

a cég2-t érintő bevallások

	Valótlan tartalmú áfabevallás	
bevallási időszaka	benyújtásának időpontja	valótlan tartalmú számlák levonásba helyezett áfavonzata
2017.III. negyedév	2017.10.20.	4 617 000 Ft
2017.IV. negyedév	2018.01.22.	10 215 000 Ft
2018.I. negyedév	2018.04.20.	25 712 000 Ft
	összesen:	40 544 000 Ft

[93] A fenti változtatásokkal a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdésének a) pontján alapuló hiányosságoktól mentessé vált, ezért a Be. 593. § (3) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[94] A bizonyítással kapcsolatban általánosságban rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság feladata a bizonyítási eljárás lefolytatása, annak eredményeként a tényállás megállapítása, a cselekmény minősítése és a büntetőjogi jogkövetkezmények meghatározása, a másodfokú bírósági eljárásban bizonyításra csak szűkebb körben kerülhet sor. A Be. 594. § (1) bekezdésének értelmében a másodfokú bírósági eljárásban bizonyítás felvételének a részbeni megalapozatlanság, az eljárási szabálysértés kiküszöbölése érdekében, vagy akkor van helye, ha a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékra hivatkoztak. Míg a Be. 594. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság mellőzi a bizonyítás felvételét olyan tényre nézve, amely a bűnösség megállapítását, a felmentést, az eljárás megszüntetését, a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, illetve az intézkedés alkalmazását nem befolyásolta.

[95] A bizonyítási indítvány előterjesztésének lehetősége nem jelenti azt, hogy a bíróságnak a bizonyítást minden esetben el is kell rendelnie, hiszen a Be. 163. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítás alapvetése, hogy a bizonyításnak a büntető anyagi és a büntetőeljárásjogi szabályok alkalmazása szempontjából jelentőséggel bíró tényekre kell kiterjednie. Az eljáró bíróság jogosultsága és egyben kötelezettsége is, hogy az előterjesztett bizonyítási indítvány indoklását megvizsgálja és az alaptalannak talált indítványt elutasítsa. Az elsőfokú bírósági eljárásban sem kötelező tehát valamennyi bizonyítási indítványnak helyt adni, az előkészítő ülésnek éppen az a célja, hogy a bizonyítás kerete, terjedelme és a bizonyítás felvételének sorrendje meghatározásra kerüljön.

[96] A Be. 39. § (1) bekezdés g) és h) pontjában szabályozott terhelti jogok (bizonyítékok előterjesztésének joga, indítványtételi, észrevételezési jog, a tárgyaláson való jelenlét és a kérdés jog) tehát csak a bíróság által lefolytatott bizonyítás keretrendszerében értelmezhetők.

[97] Az elsőfokú bíróságnak a bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége során kell számot adnia arról, hogy mely bizonyítékot fogadott el, ennek mi az indoka és nyomon követhető módon az indokolásból ki kell tűnnie, hogy a tényállást mire alapította. Ekkor van abban a helyzetben a másodfokú bíróság, hogy ellenőrizni tudja, hogy a mérlegelés teljes körű, valamennyi bizonyítékra kiterjedő volt-e és az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékoknak a megállapított tényállás megfelel-e. A bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság feladata, míg a másodfokú felülbírálat során ezen értékelő tevékenység ellenőrzésére kerül sor.

[98] A bizonyítással kapcsolatos alapvetés, hogy a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (4) bekezdés]. A nem kirekesztett bizonyíték esetében külön vizsgálat tárgyát képező szempont annak bizonyító ereje, mely arra a kérdésre adja meg a választ, hogy az adott bizonyítási eszköz által hordozott bizonyító tény ténylegesen milyen mértékben alkalmas a bizonyítandó tény bizonyítására. A Be. 167. § (3) bekezdés értelmében - miszerint a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító erejük - a bizonyítékok mérlegelésének szabadsága azt jelenti, hogy mindig a bírói mérlegelés dönti el az adott bizonyítási eszköz jelentőségét és bizonyító értékét.

[99] Jelen ügyben az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a tényállás-felderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítást a szükséges és lehetséges körben lefolytatta, a tárgyaláson kihallgatta a terhelteket, ill. felolvasta az általuk benyújtott írásbeli vallomásokat, tanúként hallgatta meg tanú18, tanú14, tanú15, tanú1, tanú3, tanú19, tanú6, tanú20, tanú10, tanú11, tanú21, Terhelt5 (az eljárás korábbi szakaszában V. r. terhelt), tanú23 (az eljárás korábbi szakaszában VI. r. terhelt), tanú13, tanú2, tanú16 János tanúkat, szakértőként szakértő2t és szakértő1t, felolvasással, ill. ismertetéssel tette a tárgyalás anyagává tanú7, tanú9, tanú22 tanúk vallomását, szakértő3, szakértő4 és szakértő5 egyesített igazságügyi elmeorvos, orvos és pszichológus szakértő véleményeit, valamint az ügy elbírálása szempontjából releváns egyéb okirati bizonyítékokat, míg meghallgatással a titkos információgyűjtés keretében beszerzett hanganyagot.

[100] Az elsőfokú bíróság az ítélete indoklásában összességében – a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint eljárva – részletesen számba vette a rendelkezésre álló bizonyítékokat, nyomon követhető és ellenőrizhető módon megindokolta, hogy a megállapított tényeket mi alapján találta bizonyítottaknak. Az ítéltábla álláspontja szerint a törvényszék mérlegelő tevékenysége formailag szabályos volt és annak helyességével szemben tartalmilag sem támasztható alapos kétség, következtetései is okszerűek. Az ítélet indoklásából megismerhető a bírói meggyőződés kialakulásának az a logikai folyamata is, amely a bizonyítás eredményének megállapításához vezetett.

[101] A törvényszék az elsőfokú ítélet 40-41. oldalán az „Elutasított bizonyítási indítványok” címszó alatt kellő magyarázatot adott a bizonyítási indítványok elutasításának indokaira is. Figyelemmel arra, hogy az írásban előterjesztett igazságügyi elmeorvosszakértői véleményekkel kapcsolatban nem merültek fel kételyei, a szakértők meghallgatására vonatkozó indítványt megalapozottan utasította el, mint ahogyan a korábban kifejtettek alapján helyesen járt el akkor is, amikor nem kötelezte a szakértőket a szakvélemény alapjául szolgáló teszteredmények, ill. vizsgálati anyag csatolására. Ugyancsak helytálló döntést hozott az informatikai szakértő kirendelésére irányuló indítvány elutasításáról, valamint a titkos információgyűjtés alkalmazására vonatkozó végzések kézbesítését igazoló iratok csatolásának szükségtelenségéről. Utóbbi kapcsán az ítéltábla rámutat, hogy a tanács elnöke már a 2023. szeptember 21-ei tárgyaláson (75.sorszámú jegyzőkönyv) tájékoztatta a védőt, hogy a bizonyíték felhasználhatósága szempontjából nem releváns, hogy a nyomozási bíró határozatát a lehallgatást végrehajtó szolgálat milyen módon kapta kézhez, jelentőséggel az bír, hogy a végzésben engedélyezett határidőt nem lépték-e túl, ill. azzal szemben, arra a telefonszámra folytatták-e a lehallgatást, aki, ill. amely a határozatban szerepel.

[102] A törvényszék tehát a korábban írtak szerint a rendelkezésre álló és az ügy mikénti elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró bizonyítékokat részletesen ismertette és értékelte, ez azonban nem volt teljes körű.

[103] Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében a törvényszék az elsőfokú ítéletben azt rögzítette, hogy a terhelt az eljárás során egyáltalán nem tett vallomást. Ezzel szemben megállapítható, hogy a terhelt a nyomozati szakban a 2022. április 5-ei kihallgatása alkalmával nyilatkozott, bár kétségtelen, hogy nem nagy részletességgel. Kihallgatása során részben ténybeli beismerő vallomást tett, amikor előadta, hogy ő bírta rá a fiát, tanú23 tanút a cég1 tekintetében az ügyvezetői tisztség betöltésére. Vallomása e tekintetben összhangban van tanú23 tanú és Terhelt7 VII. r. vádlott vallomásával is. Ellenben a II. r. vádlott a cég6. és a cég5 tekintetében tagadta a gyanúsításban szereplő bűncselekmény elkövetését, és azt állította, hogy Terhelt5 tanút nem bírta rá semmire. Elmondása szerint a két céget papíron Terhelt5 alapította, míg pénzügyileg Terhelt4 IV. r. vádlott, aki vele annyit közölt, hogy a cégekkel kapcsolatban ő csinál mindent. Terhelt4 IV. r. terhelt Terhelt5 tanút az irodájába is felhozta, ekkor bemutatkoztak egymásnak, ezt követően csak egyszer vagy kétszer találkoztak. A nyomozás során készített fényképtabló elé tárását követően a II. r. terhelt úgy nyilatkozott, hogy Terhelt4 IV. r. terheltet 30 éve ismeri, Terhelt7 VII. r. terheltet ugyancsak 30 éve, mivel a nevelt lánya volt, Terhelt8 VIII. r. vádlottat Terhelt4 IV. r. vádlotton keresztül ismerte meg kb. 6 évvel ezelőtt, Terhelt1 I. r. vádlottat 35 éve ismeri, tanú9 (Öcsi) tanú a rokona, őt is vagy 30 éve ismeri, míg tanú11 tanút kb. 6 éve ismeri. A II. r. vádlott Terhelt3 III. r. vádlottra ezen alkalommal külön nem nyilatkozott, a 2022. szeptember 19-ei – Terhelt4 IV. r. terhelttel történt – szembesítése alkalmával ellenben elmondta, hogy a III. r. vádlottal szeretői viszonyban volt, és a cég4 ügyeit is együtt intézték. E vallomáson túl a rendelkezésre álló további bizonyítékok, különösen a III. r. vádlott vallomása alapján is aggálytalanul megállapítható volt, hogy a jelen ügy tárgyát képező bűncselekmény elkövetésének időszakában egymással érzelmi és munkakapcsolatban álltak.

[104] A nyomozati szakban Terhelt2 II. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott között 2022. szeptember 19. napján szembesítésre is sor került, amely alkalommal Terhelt2 II. r. vádlott ugyancsak vallomást tett. Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy Terhelt2 és Terhelt5 tanú egymással összhangban nyilatkoztak a körben, hogy a cég6. és a cég5 tekintetében Terhelt4 IV. r. vádlott vette rá Terhelt5 tanút a cégalapításra és a cégeket ténylegesen Terhelt4 IV. r. terhelt irányította. Terhelt4 IV. r. terhelt azon védekezését, mely szerint ő csak közvetítőként járt el, és annyi szerepe volt, hogy Terhelt2et és Terhelt5 tanút az egyik cég alapítása kapcsán összehozta, Terhelt2 II. r. vádlott vallomása mellett Terhelt5 tanú vallomása sem támasztotta

alá. Terhelt4 IV. r. terhelt és Terhelt5 tanú között is sor került szembesítésre a nyomozati szakban 2022. március 3. napján, amely alkalommal a IV. r. terhelt fenntartotta, hogy ő csak összehozta a II. r. vádlottat a tanúval, és csak egy cég kapcsán működött közre, míg Terhelt5 tanú úgy nyilatkozott, hogy nem egyezett meg a II. r. vádlottal semmiben, őt nem ismeri, bár azt elképzelhetőnek tartotta, hogy találkozott vele. Terhelt5 tanú ezen nyilatkozata összhangban van a tanú 2022. március 22-ei gyanúsítotti vallomásával és Terhelt2 II. r. vádlott korábban ismertetett vallomásával is, amikor a II. r. vádlott elismerte, hogy Terhelt5 tanút Terhelt4 IV. r. terhelt felhozta az irodájába, melyet követően még egyszer vagy kétszer találkoztak.

[105] Terhelt4 IV. r. terhelt a tárgyalási szakban nem értett egyet Terhelt5 tanú felolvasott gyanúsítotti vallomásával, mert állítása szerint Terhelt5 tanú ismerte a II. r. vádlottat és együtt is találkoztak vele, ezen állítás azonban a fentiek szerint nem áll ellentétben a II. r. vádlott és Terhelt5 tanú gyanúsítotti vallomásával. Terhelt4 IV. r. terhelt a tárgyaláson maga fogalmazott úgy, hogy tény, hogy az „iroda” nem akarta Terhelt5 tanúval tartani a kapcsolatot, ezért ezt a feladatot rábízták (94.sorszámú jegyzőkönyv).

[106] Az ítéltábla álláspontja szerint egyébként a költségvetési csalás megvalósulása szempontjából nincs különösebb jelentősége annak, hogy Terhelt5 tanút Terhelt4 IV. r. vádlott, vagy Terhelt2 II. r. vádlott vette-e rá a cégalapításra, figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság egyetértett a törvényszék azon megállapításával, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapítható, hogy a terheltek tisztában voltak a csalárd számlázási láncolat működtetésének lényeges elemeivel. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ugyan megállapítható volt, hogy Terhelt5 tanút Terhelt4 IV. r. terhelt vette rá a cégalapításra, Terhelt2 II. r. vádlott vallomásából is látható azonban, hogy a II. r. terhelt is tisztában volt azzal, hogy Terhelt5 tanú nevére csak papíron kerül a cég.

[107] Terhelt2 II. r. vádlott szembesítés alkalmával tett nyilatkozata egyébként alátámasztja Terhelt4 IV. r. terhelt vallomását a tekintetben, hogy a jelen ügy tárgyát képező cselekménnyel összefüggésben őt a II. r. vádlott kereste meg. Bár a II. r. vádlott a nyomozati szakban sem ismerte be a bűncselekmény elkövetését, a szembesítés alkalmával úgy nyilatkozott, hogy őt Terhelt1 I. r. vádlott kereste meg azzal, hogy olyan magyar cégre lenne szüksége, amelyiktől elektronikai termékeket tudna vásárolni. Miután őt nem érdekelte ez a lehetőség, megkérdezte Terhelt4 IV. r. vádlottat, aki azt mondta, hogy őt érdekelné a dolog, de eltiltás alatt van, így nem az ő nevére lenne a cég. Ezt követően mutatta be neki a IV. r. terhelt Terhelt5 tanút, mint a képviselőjét ezekben a cégekben. A II. r. terhelt a szembesítés során azt vallotta, hogy a cégek alapításához neki semmi köze nem volt, nem tudja, hogy a cégeket ki alapította, és azt sem, hogy a cégek működtetésében kinek milyen szerepe volt, ezen nyilatkozatai azonban nem állnak összhangban a 2022. április 5-ei terhelti vallomásával, amikor azt vallotta, hogy papíron Terhelt5 tanú alapította a céget, míg pénzügyileg Terhelt4 IV. r. terhelt.

[108] Terhelt2 II. r. vádlott szembesítés során tett vallomásából az ítéltábla két körülményre mutat rá. Az egyik, hogy a II. r. terhelt elmondása szerint őt Terhelt1 I. r. vádlott kereste meg, és annak hatására vette fel a kapcsolatot Terhelt4 IV. r. terhelttel. Az a körülmény ugyanis, hogy az I. r. terhelt kezdeményezésére vált szükségessé a céghálózat kiépítése, összhangban van az eljárás adataival, különösen a szakértő2 igazságügyi könyvszakértő szakvéleményéből levonható azon következtetéssel, hogy az ítéleti tényállásban leírt céghálózat működtetése elsősorban az I. r. vádlott érdekében állt (az ő cégei voltak az ún. haszonhúzó cégek), hiszen a szakértői vélemény szerint, ha a cég társaságok maguk szerezték volna be a közösség területéről az árut, úgy azt 552.935.723.- forintért tehették volna meg, a köztes cégek folyamatba épülésével együtt azonban 498.707.488.- forint értékben jutottak hozzá ugyanahhoz az áruhoz, ami 54.228.235.- forintos versenylőnyt jelentett a számukra a többi hasonló tevékenységgel foglalkozó céggel szemben. Terhelt7 VII.

r. vádlott is azt vallotta egyébként a nyomozás során, hogy a II. r. terhelt révén ismerte meg Terhelt1 I. r. vádlottat, mint a II. r. terhelt gyermekkori barátját, akivel nevelőapja közös üzletbe kezdett.

[109] A másik lényeges körülmény, hogy Terhelt2 II. r. terhelt vallomásából az is kiderül, hogy a cég6. (majd később a cég5) alapítására kifejezetten a tényállásban leírt céghálózat működtetése miatt került sor, tehát a II. r. terhelt Terhelt1 I. r. terhelt megkeresésére nem már meglévő és hosszabb ideje működő, műszaki cikkek kereskedelmével foglalkozó külföldi, ill. magyar cégeket ajánlott.

[110] E körben rögzíthető, hogy a cég6. alapítására 2016. augusztus 10. napján került sor, míg az első számla 2016. szeptember 28. napján lett kiállítva. A cég5 2017. szeptember 12. jött létre, és az első számla kibocsátásának napja 2017. szeptember 21. A cég1 2016. május 13. alakult, míg az első számla 2016. szeptember 28. napján lett kibocsátva, végül a cég7 2017. szeptember 15. napján jött létre, és az első számlakibocsátás napja 2017. november 30. Ezen adatokból is leszűrhető, hogy e közbenső cégek kifejezetten a tényállásban felvázolt céghálózat működtetése érdekében alakultak meg. Ezzel áll összhangban, hogy a szakértő2 igazságügyi könyvszakértő által vizsgált adatok szerint a cég5, a cég6., a cég1 és a cég7 tevékenysége kizárólag a jelen ügyben vizsgált árubeszerzésekre korlátozódott, egyéb tevékenységet a cégek nem végeztek.

[111] Terhelt2 II. r. terhelt vallomása mellett a törvényszék nem értékelte a cég1, a cég6. és a cég3.- vel szemben folyamatban volt – a 2017. január-június időszakot vizsgáló - adóhatósági eljárásban keletkezett iratokat sem. Az adóhatósági eljárást csak a titkos információgyűjtés anyagának elemzése keretében érintette, amikor az egyes telefonbeszélgetések lényegének ismertetése kapcsán a beszélgetőpartnerek között az adóhatósági meghallgatások, ill. az erről készült jegyzőkönyvek szóba kerültek.

[112] Az adóhatósági iratok, okiratok, köztük az ügyfelek nyilatkozatai, jegyzőkönyvek és határozatok, mint tárgyi bizonyítási eszközök (Be. 204. §) felhasználhatóságát a Be. 167. § (2) bekezdése alapozza meg, mivel keletkezésük, beszerzésük során az adóhatóság a jogszabályban meghatározott feladatait látta el az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezéseinek megfelelően.

[113] A közigazgatási eljárásban tett terhelti nyilatkozatok értékelésénél azonban tekintetbe kellett venni, hogy a titkos információgyűjtés anyaga szerint az érintettek között az adóhatósági vizsgálatok kapcsán egyeztetések történtek, ill. a terheltek a vizsgálat állását, az abban tett nyilatkozatokat igyekeztek a saját védekezésük felépítésénél figyelembe venni.

[114] Terhelt5 tanú 2018. április 9. napján tett nyilatkozata sok tekintetben összhangban volt a büntetőeljárás során tett terhelti vallomásával. Az adóhatósági eljárásban is azt mondta, hogy ő soha nem járt el a cég6. nevében ügyvezetőként, tényleges tevékenységet nem végzett, tudomása szerint a cégnek telephelye, raktára, fióktelepe nem volt, nem tudott továbbá szerződéskötésekről, számlakibocsátásról és a számlák pénzügyi rendezéséről sem beszámolni. Elmondása szerint átolvasás után csak aláírta a papírokat, amiket hoztak neki, valamint meghatalmazást adott valakinek az ügyintézésre (azt „nem tudta” megmondani, hogy ki hozta a papírokat és hogy kinek adott meghatalmazást). A büntetőeljárásban tett vallomásával szemben tehát Terhelt4 IV. r. vádlottat semmilyen formában nem említette. A tanú továbbá ellentmondásba keveredett a cég gazdasági kapcsolatait érintően, mivel egyszer azt állította, hogy soha nem tárgyalt vevőkkel és szállítókkal és nem tudja, hogy kik voltak a cég6. partnerei, valamint, hogy csak az adóhatóság idézéséből értesült arról, hogy a cég6. és a cég1 kapcsolatban álltak egymással, majd azt nyilatkozta, hogy Terhelt7 és Terhelt2 voltak a cég1 részéről a kapcsolattartók, akikkel telefonon beszélt pár alkalommal a termékértékesítésről. Miután szembesítették az ellentmondással, fenntartotta, hogy soha nem tárgyalt vevőkkel és szállítókkal, csak az általa megjelölt két emberrel. Nyilatkozatát

kétségessé teszi, hogy nem tudta megmondani, hogy milyen termékekről volt szó, mi volt a beszélgetések tartalma, valamint, hogy az általa megnevezett két személy milyen szerepet töltött be a cég1-nél. Összességében, nyilatkozata a büntetőeljárás további adataival összhangban azt támasztja alá, hogy csak papíron került a nevére a cég6. és annak működtetése eleve nem állt szándékában.

[115] tanú23 tanú 2018. június 28. napján tett nyilatkozata összhangban volt a büntetőeljárás során tett vallomásával. A tanú az adóhatósági eljárásban is azt adta elő, hogy a cég1-ben semmit nem csinált, nem szólt bele annak működésébe, Terhelt7 intézte a cég ügyeit meghatalmazással. A tanú a cég tevékenységével, az alkalmazottak számával és a cég székhelyével tisztában volt, de a vevő és szállító partnerekről, szerződéskötésekről, számlakibocsátásról, a beszerzett termékek tárolásáról, raktározásról, számlázásról, árubeszerzésről semmit nem tudott elmondani. Ahogyan Terhelt5 tanú nem hivatkozott Terhelt4 IV. r. terheltre a cégalapítással kapcsolatban, úgy tanú23 tanú sem számolt be arról, hogy Terhelt2 II. r. vádlott kérésére lett a cég ügyvezetője. Nyilatkozata azonban ugyancsak azt támasztja alá, hogy kizárólag névleg vállalta el a cég ügyvezetését.

[116] Terhelt7 VII. r. vádlott a 2018. május 4. napján tett nyilatkozatában a büntetőeljárásban tett vallomásával egyezően mondta el, hogy adminisztrátor volt, intézte a megrendeléseket és az utalásokat, a számlázást is ő végezte az elektronikus számlázási rendszerben, emellett a cégügyekben eljárta a pénzügyi részénél, továbbá a könyvelőnek is ő vitte az iratanyagot. Elmondása szerint Terhelt5 tanúval csak e-mail útján tartotta a kapcsolatot, Terhelt1 I. r. vádlottal azonban többször is találkozott. Nyilatkozata szerint a pénzügyi rendezés minden esetben átutalással történt, tudomása szerint a számlák kiegyenlítésre kerültek, de a pénzügyi mutatókat az ügyvezető vezette. Utóbbi állítása sem a büntetőeljárás során tett terhelti vallomásával, sem tanú23 tanú terhelti és tanúvallomásával nincs összhangban, melyekből aggálytalanul megállapítható, hogy tanú23 tanú csak névleg lett az érintett társaság ügyvezetője, annak működésébe nem folyt bele és a működésre befolyással sem bírt. A VII. r. terhelt az adóigazgatási eljárásban továbbá azt nyilatkozta, hogy a cég1 nem végzett szállítást, azt a vevő (cég cégek) oldotta meg, és az a vevő költségén is merült fel, amely állítása nem volt összhangban Terhelt1 I. r. vádlott adóigazgatási eljárásban, 2018. május 28. napján tett nyilatkozatával. Az I. r. terhelt ugyanis arról számolt be, hogy mindig a cég1 szállította nekik az árut, és nem tudja, hogy miért nyilatkozta Terhelt7 ennek ellenkezőjét. A titkos információgyűjtés anyagából is megállapítható egyébként, hogy a VII. r. terhelt nyilatkozata Terhelt1 I. r. vádlottnak problémát okozott, amely a 2018. május 28. 16:00:29 h-s (közlésszám: 01-10372-01) és a 16:18:03 h-s beszélgetéséből (közlésszám: 01-10379-01) is kiderül. Az I. r. terhelt nyilatkozatával szemben azonban a törvényszék által értékelt bizonyítékok azt támasztották alá – a VII. r. vádlott nyilatkozatával összhangban –, hogy az áru a cég8 társaságtól közvetlenül jutott el a cég társaságokig, a számlázással érintett közbelső társaságok raktározást, szállítást nem végeztek.

[117] Annak ellenére tehát, hogy a titkos információgyűjtés anyaga szerint az érintettek igyekeztek az esetleges adóhatósági meghallgatásukra felkészülni és a vizsgálat aktuális állását is figyelembe venni annak érdekében, hogy az érintett cégek tevékenységének jogszerűsége és valódi működése ne vessen fel kétségeket, láthatóan ez nem minden esetben volt eredményes. Ennek egyik - a titkos információgyűjtés anyagából is megállapítható - oka, hogy a terhelték érdekei nem mindig vágtak egybe, hiszen a beszélgetésekben pl. elhangzott, hogy ahhoz, hogy egyes érintettek megússzák, ki(k)nek kellene „elsüllyedni”, ki kit próbál a másik ellen fordítani, vagy ki próbálja a felelősséget másra tolni.

[118] Az I. r. terhelt egyébként az adóigazgatási eljárásban részletesen beszámolt a cég cégek alapításáról, a cégek tevékenységéről, a cégvezetői feladatairól, az alkalmazottakról és azok feladatairól, a cégek székhelyéről, telephelyéről, a gépjárművekről, a vevő és szállító

partnerekről, a számlák kiállításáról, azok pénzügyi rendezéséről, amellelt a céglvel való kapcsolatáról is. Ennek kapcsán elmondta, hogy a megrendelést követően díjbekérő alapján előre fizettek, a cég1 pedig 2-3 napon belül leszállította a terméket a raktárukba számlával együtt. Utóbbi nyilatkozatát az eljárás adatai – a fentiek szerint – nem támasztották alá.

[119] Az adóhatósági eljárásban a cég6.-re tett megállapításokból (a társaság az adóbevallási kötelezettségének soha nem tett eleget, ennek ellenére folyószámlája hátralékot mutat, készletekre, tárgyi eszközökre nincs adat, nincs raktár, sem telephely, amely az áru tárolására alkalmas lett volna, nincsenek alkalmazottak, a társaságnak nincs nyilvános elérhetősége) az adóhatóság azt a konklúziót vonta le, hogy nincs olyan körülmény, amely igazolná a cég1 és a cég6. között a valós gazdasági kapcsolatot. A cég1 esetén az adóhatóság hasonló megállapításokat tett azzal, hogy e cég adóminimalizáló jelleget mutat, a konklúzió azonban e társaság esetén is az volt, hogy nincs olyan körülmény, amely igazolná, hogy a cég1 rendelkezett volna a cég3. részére kibocsátott számlákon szereplő termékekkel.

[120] Az okirati bizonyítékok közül az ítéltábla a tényállás megállapítása szempontjából az alábbiak kiemelését tartja még szükségesnek.

[121] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nyugat-dunántúli Bűnügyi Igazgatóság Vas Megyei Vizsgálati Osztály 67008/166/2018.bü. számú, bűnjelek számbavételéről szóló 2020. február 13. feljegyzése (8.2.83 számú nyomozati irat) szerint Terhelt7 VII. r. vádlottól egy ügynöki szolgáltatásról kiállított számla került elő, amely megbízási/vállalkozási jogviszony meglétét feltételezi a cég4 és a VII. r. terhelt között; Terhelt4 IV. r. vádlottól a cég5 két darab bélyegzője lett lefoglalva, míg Terhelt2től a cím1.szám alatt lévő irodából a cég1-vel kapcsolatos iratok (pl. megállapodás megszűnés koordinálásáról, hitelezők érdekmegóvásáról, tájékoztatás költségekről, taggyűlési, üzletész átruházási szerződés, üzletész felosztó döntés, a cég1 által kiállított számla) kerültek elő.

[122] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nyugat-dunántúli Bűnügyi Igazgatóság Vas Megyei Vizsgálati Osztály 67008/166/2018.bü. számú, Terhelt2től a 1182 Budapest Üllői út 543.szám alatt lefoglalt iratanyag elemzéséről szóló, 2020. május 6. napján kelt feljegyzés (8.2.84 számú nyomozati irat) szerint egyes, a cég6. részére kiállított számlák olyan három példányban készült gépi számlák voltak, amelyek a cég6. részéről aláírás bélyegzővel és cégbélyegzővel is el voltak látva. Normál ügymenet esetén a számlák egy példányának a vevőnél kellene lenni. Abból, hogy a számlák mindhárom példánya a cég4-nál volt, a feljegyzést készítő arra következtetett, hogy a vevő bélyegzői az eladónál voltak.

[123] A feljegyzést készítő szerint Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlott számlázási láncolatra történő közvetlen rálátását igazolják – többek között -, hogy az Üllői úti irodában megtalálható volt a cég1 cég3. felé kiállított egyik számlája, rajta post-it lapon „ezt szternózni” megjegyzéssel, emellelt Terhelt1 I. r. vádlott 2017. augusztus 21-ei email-je is, amelyben jelezte a cég1 felé, hogy mely tételek nem érkeztek meg, amely e-mailt az I. r. terhelt elküldte a ducza.timea@gmail.com e-mail címre is. Az irodában továbbá megtalálható volt az I. r. vádlott és a cég1 közötti levelezés is, amelyben rendelésről, visszaigazolásról, utalásról esik szó. Az I. r. vádlott cég1-től történt rendelése kapcsán a cég2 pontos cím adatait tartalmazó email-váltásnak a cég1 cég1kft@gmail.com e-mail fiókjából történő kinyomata volt a cég4 könyvelési iratai között. Emellelt az irodában számtalan kézzel írt feljegyzést találtak, amelyen a cég4 árképzése, valamint a ország1ből megvásárolt áru vételárának az útja volt látható. Utóbbi kapcsán ugyancsak készült egy feljegyzés (8.2.130 számú nyomozati irat), ahol e kézzel írt feljegyzéseket vetették össze az ügyben készített könyvszakértői véleményben részletezett pénzforgalmi kimutatással és az annak alapjául szolgáló bankszámla forgalmi kimutatások adataival. Ennek során megállapítást nyert, hogy a pénzmozgásra vonatkozó kézzel írt feljegyzések számszakilag pontosan tartalmazzák a számlázási láncban részvevő cégek között átutalt pénzüsségeket. Így pl. a 23947-101-17 számú proforma

számlán szereplő kézzel írt összegek megegyeznek a 2017. december 18. napján a cég3. Kft. által a cég7-nek, és ugyanezen a napon a cég7 által a cég5-nek, a cég5 által a cég4 osztrák cégnek, végül a cég4 cég részéről 2017. december 19. napján a cég8 társaságnak átutalt pénzüsszegekkel.

[124] A fenti iratok a nyomozati szakban készült revizori jelentéssel együtt tehát ugyancsak a tényállásban foglaltakat támasztják alá.

[125] Az elsőfokú bíróság indokolása egyebekben iratszerűen és kellő részletességgel rögzítette a rendelkezésre álló személyi, okirati és szakértői bizonyítékok lényegét, az csak kis mértékben szorul pontosításra. Az ítéltábla az elsőfokú ítélet [89] bekezdését akként pontosítja, hogy Terhelt7 VII. r. vádlott, a [217] bekezdésben tanú14 tanú úgy nyilatkozott, hogy az üzlethelyiséget a II. r. vádlottól bérelték (a 75. sorszámú jegyzőkönyvben is elírásra került), az elsőfokú ítélet [254] bekezdésében a beszélgetés alapján az volt megállapítható, hogy a II. r. és a III. r. vádlott között nem volt alá-fölrendeltségi viszony, míg Terhelt3 III. r. vádlott neve hivatalosan Terhelt3.

[126] Az egyes terhelték büntetőjogi felelősségét érintően az ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

[127] Terhelt1 I. r. vádlott védekezésének lényege az volt, hogy cégeit legálisan működtette, a jelen eljárás tárgyát képező árubeszerzések tekintetében is, és a cég1 részéről Terhelt7 VII. r., míg a cég7 tekintetében Terhelt8 VIII. r. vádlottal tartotta a kapcsolatot. A VII. r. vádlottat érintően azonban az eljárás folyamán megállapításra került, hogy a terhelt munkaviszonya a cég1-nél 2017. augusztus 17. napján megszűnt, így ezt követően már nem vett részt a társaság működtetésében (az ügyész e körben a vádirati tényállást is módosította). Számlakibocsátás azonban ezt követően is történt, a cég3.-t mint befogadó céget érintően 2017. augusztus 19. és november 16. napja között, míg a cég2-t mint számlabefogadót érintően 2017. augusztus 19. és október 3. napja között. Utóbbi cég kapcsán számlabefogadásra kizárólag Terhelt7 VII. r. terhelt munkaviszonyának megszűnését követően került sor. Az I. r. terhelt tehát 2017. augusztus 17. napját követően már nem tarthatta a VII. r. vádlottal a kapcsolatot, a személyi bizonyítékokra figyelemmel a számlakibocsátás iránt ezen időszakban már csak Terhelt2 II. r., ill. Terhelt3 III. r. vádlott intézkedhetett.

[128] A törvényszék az indokolásában helyesen mutatott rá arra, hogy az I. r. terhelt szavahihetőségét az is megkérdőjelezte, hogy a 2019. november 7-ei kihallgatásakor arra a kérdésre, hogy ismeri-e Terhelt3t, először azt válaszolta, hogy a cég1 székhelyén mutatták be neki, de nem beszéltek egymással, és vele soha nem volt dolga, majd miután tájékoztatták, hogy 5 hónap alatt közel 90 alkalommal hívta, azt a magyarázatot adta, hogy magánéleti kapcsolatban álltak egymással („viszonyuk volt”).

[129] Az elsőfokú bíróság helytállóan tulajdonított annak is jelentőséget, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok, így különösen Terhelt4 IV. r. vádlott és tanú9 tanú vallomása szerint az I. r. vádlott tisztában volt azzal, hogy az általa megrendelt áru nem belföldről, hanem országlból érkezik. tanú9 tanú nyomozati vallomása szerint a horvátoktól kapott horvát nyelvű papírt ő adta át Terhelt1 I. r. vádlottnak, míg Terhelt4 IV. r. vádlott a nyomozati szakban úgy nyilatkozott, hogy az I. r. vádlott tudta, hogy országlból jön az áru és hogy a cég8 cég a feladó.

[130] Terhelt1 I. r. terhelt felelősségének megállapítását továbbá az a körülmény is érinti, hogy ugyan a cég7 részéről eljáró Terhelt8 VIII. r. vádlott az elsőfokú ítélet indokolásában helyesen rögzítettek szerint az eljárás folyamán nem tett vallomást, viszont a másodfokú eljárásban tett felszólalásában a terhére rótt bűncselekmény elkövetését elismerte.

[131] Terhelt1 I. r. vádlott védekezésével kapcsolatban az ítéltábla továbbá megjegyzi, hogy a tényállásban felsorolt számlák fiktivitását nem az alapozza meg, hogy azok mögött nem volt ténylegesen áru, hiszen a rendelkezésre álló adatok alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy országból a cég8 társaságtól műszaki cikkek kerültek beszerzésre, az ügyletek fiktivitása – a tényállásban rögzítetteknek megfelelően – abban rejlik, hogy Terhelt1 I. r. terhelt a valóságban nem a cég1-től és a cég7-től szerezte be az árut, a tényállásban felvázolt cégláncolat, azaz a cég6., a cég5, a cég1 és a cég7 közbeiktatása – csupán a cég cégek közösségi beszerzését leplezte.

[132] Az ítéltábla megjegyzi továbbá, hogy az eljárás folyamán nem volt vitatott, hogy a cég cégek Terhelt1 I. r. terhelt által ténylegesen működtetett cégek, amelyet szakértő2 könyvszakértő szakvéleménye is alátámasztott az ügyben érintett egyes cégek bemutatásánál. E cégek régebb óta működtek, a cég3. 2011. január 6. napján, a cég2 2012. április 6. napján került bejegyzésre, a társaságok a beszámolókészítési kötelezettségüknek is eleget tettek, továbbá esetükben az is megállapítható, hogy nemcsak az ügyben érintett társaságokkal volt gazdasági kapcsolatuk. Általánosságban tehát szakértől igazságügyi könyvszakértő helyesen állapította meg, hogy e két társaság rendelkezett az általános forgalmi adó levonásának személyi és tárgyi feltételeivel. Az ügyészség a vádiratban, majd az elsőfokú bíróság – a határozat indoklásában részletesen kifejtett indokok alapján – kizárólag az ügy tárgyát képező, a cég8 társaságtól beszerzett termékek esetében jutott arra a következtetésre, hogy a tényállásban megjelölt fiktív számlák nem alapozták meg az általános forgalmi adó levonását.

[133] Terhelt3 III. r. vádlott vallomásában két pillére helyezte a hangsúlyt, az egyik a kábítószerfogyasztása, amelybe elmondása szerint Terhelt2 II. r. vádlott miatt sodródott bele, a másik pedig az, hogy emiatt a céges tevékenységet sem ő, hanem lényegében a II. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott végezte.

[134] Az eljárás folyamán nem volt vitatott, hogy a III. r. vádlott a tényállásban írt időszakban rendszeresen fogyasztott kábítószer, amely körülményt a III. r. vádlott vallomása mellett az orvosi iratok, az elmeorvosszakértői vélemény, egyes tanúvallomások és az erkölcsi bizonyítvány adatai is alátámasztottak. A tanúvallomások közül az ítéltábla kiemeli tanú14 tanú vallomását, aki egyébként elmondása szerint a III. r. vádlotton kívül az I. r., II. r., IV. r. és a VII. r. vádlottat is ismerte. A tanú egyrészt megtapasztalta, hogy a II. r. és a III. r. vádlott időnként „fura állapotban” vannak, ugyanakkor azt is, hogy a III. r. és a VII. r. vádlott az irodában dolgozik. A tanú az eljárás folyamán – az elmeorvosszakértői vélemény megállapításaival is összhangban – nem számolt be olyan körülményről, amelyekből a terhelt kábítószerfüggőségére lehetne következtetni [mint pl. a szociális kapcsolatokról történő elszigetelődés, elhanyagolt külső és higiénia, kötelezettségek (munkavégzés) háttérbe szorulása]. tanú15 tanú az eljárás folyamán lényegében az édesanyjával egyezően nyilatkozott. A III. r. vádlott – cégügyek intézésében betöltött – tevőleges szerepét továbbá Terhelt4 IV. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott vallomása mellett tanúvallomások, így pl. tanú2 és tanú11 vallomása is megerősítette. A könyvelési feladatokkal megbízott tanú2 tanú sem számolt be egyébként olyan időszakról, amikor a III. r. terhelttel nem lehetett együttműködni.

[135] Az ítéltábla megjegyzi, hogy Terhelt2 II. r. vádlott esetében sem volt vitatott a rendszeres kábítószer fogyasztás, nála – többek között – egyes terhelt társakon kívül tanú23 és tanú16 János tanú tapasztalt kábítószer használatot. A kábítószerfogyasztást az ő esetében is orvosi iratok, az elmeorvosszakértői vélemény és az erkölcsi bizonyítvány adatai támasztották alá. E terhelttel kapcsolatban sem merült fel azonban a személyi bizonyítékok alapján olyan körülmény, amely a kábítószerfüggőséget támasztaná alá, erre egyébként a II. r. terhelt a fentiekben ismertetett nyomozati vallomásaiban maga sem hivatkozott. A II. r. vádlott jellemével kapcsolatos negatív kritikákat (manipulatív, megbízhatatlan személyiség) sem elsősorban a terhelt kábítószerfogyasztásával hozták összefüggésbe az erről nyilatkozó

terheltek, ill. tanúk. A cég4 működésére, valamint magának a céghálózatnak a folyamatos működtetésére vonatkozó adatok ugyancsak a II. r. és a III. r. vádlott érintettségét támasztják alá, és nem azt, hogy a kábítószer fogyasztásuk miatt képtelenek voltak feladatuk ellátására.

[136] A törvényszék Terhelt4 IV. r. vádlott kapcsán is helyesen vette számba azon bizonyítékokat, amelyek védekezését cáfolták. E körben helytállóan tulajdonított jelentőséget a titkos információgyűjtés anyaga mellett annak, hogy Terhelt5 tanút ő vette rá két cég alapítására is, tevékenysége során kapcsolatban állt Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt7 VII. r. vádlottakkal is, Terhelt8 VIII. r. vádlott is az ő ismeretségi köréből került ki, míg a ország1ból beszállított áru kapcsán Terhelt1 I. r. vádlottal is többször egyeztetett.

[137] Míg Terhelt7 VII. r. vádlott kapcsán az ítéltábla azt emeli ki, hogy e terhelt az eljárás folyamán maga is úgy nyilatkozott, hogy az ő ténykedése nem korlátozódott Terhelt6 szerepére. A VII. r. terhelt alátámasztotta, hogy Terhelt2 II. r. terhelt vette rá tanú23 tanút arra, hogy a cég1-ben ügyvezető, míg ő tag legyen, és tisztában volt azzal, hogy tanú23 tanú a cégben semmilyen tevékenységet nem végez. A terhelt azt is elismerte, hogy tevékenysége során a cég1 nevében árajánlatokat kért, megrendeléseket fogadott, számlákat állított ki, átutalásokat intézett, tartotta a könyvelővel a kapcsolatot. Utóbbi tényt tanú18 vallomása is megerősíti. Az a körülmény, hogy nem ő hozta meg az üzleti döntéseket – figyelemmel a céghálózat működtetésének céljára – büntetőjogi felelősségét nem érinti, a bűncselekmény megvalósulása szempontjából ugyanis annak van jelentősége, hogy tevékenysége során miről volt tudomása. A törvényszék az ő esetében is helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a bűncselekmény megvalósulása szempontjából jelentőséggel bíró tényekkel tisztában volt.

[138] A titkos információgyűjtés anyagával kapcsolatban az ítéltábla megjegyzi, hogy – függetlenül attól, hogy a lehallgatás milyen időszakra vonatkozott – önmagában egyébként sem lenne alkalmas a tényállásban foglaltak bizonyítására, az csak a rendelkezésre álló további bizonyítékok tükrében teszi lehetővé a tényállásban írtak alátámasztását. A törvényszék egyébként a beszélgetéseket részletesen elemezte, az elsőfokú bíróság e körben tett megállapításaival és következtetéseivel az ítéltábla is egyetértett, különös tekintettel az érintettek közötti kapcsolatra, valamint arra vonatkozóan, hogy a céghálózat működtetése kapcsán ki mivel volt tisztában. Az elsőfokú bíróság ítéletszerkesztésében kifogásolható, hogy több esetben a terhelti védekezőkkel kapcsolatos kétségeit kérdés formájában fogalmazta meg (pl. hogy bizonyos terhelti magatartásoknak nem volt gazdasági észszerűsége, ill. legális működés esetén bizonyos dolgokra nem lett volna szükség), és bár az elsőfokú bíróság álláspontja e kérdésekből is kiolvasható (pl. szabályos működés esetén nem lett volna szükség „válságtábra”, ill. legális ügylettel kapcsolatban nem értelmezhető, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott „lerázott magáról mindent”), helyesebb lett volna a következtetéseket kijelentő formában megfogalmazni. Például a „válságtábrával” kapcsolatban megfelelőbb lett volna az a kijelentés, hogy a céghálózat jogszerű és valódi működése esetén nem lett volna szükség „válságtáb” összeülésére. Ez a beszélgetés (2018. április 13. 19:32:19 h) egyébként a terheltek bűncselekményben való érintettsége szempontjából is fontos. Egyrészt amiatt, mert Terhelt2 a „válságtáb” ülésére Terhelt1 I. r. vádlottal együtt ment le, holott „papíron” a cég cégek és a cég4 között gazdasági kapcsolat nem volt, ellenben a cég1 és a cég cégek között igen, amely ugyancsak azt támasztja alá, hogy a cég1 működtetésében a II. r. terhelt is érintett volt. Másrészt a II. r. terhelt azzal a kijelentésével, hogy Terhelt4 IV. r. vádlotték „megkavarták a NAV-nál egy kicsit”, kizárólag Terhelt5 tanú 2018. április 9-ei nyilatkozatára utalhatott, mivel tanú23 tanú, Terhelt7 VII. r. terhelt és Terhelt1 I. r. vádlott meghallgatására 2018. április 13. napját követően került sor. Ez a körülmény pedig ugyancsak azt erősíti, hogy a Terhelt5 tanú nevén lévő cégek mögött valóban Terhelt4 IV. r. vádlott állt.

[139] A törvényszék helyesen hivatkozott arra a könyvszakértői vélemények értékelésénél, hogy a számlák fiktivitásának megállapítása nem könyvszakértői kompetencia, ezért kellett

szakértő² szakértőnek arra az esetre kidolgoznia a számlák általános forgalmi adó hatását, amennyiben a cég cégektől befogadott számlák fiktívnek bizonyulnak. A könyvszakértő ugyanis nem dönthet arról, hogy az általa vizsgált dokumentumok a számlán szereplő gazdasági esemény megtörténtét, és így a számla általános forgalmi adó tartalmának levonásba helyezését kellően igazolják-e. Ennek kapcsán figyelemmel kell lenni arra, hogy a könyvszakértő a munkáját kizárólag a könyvelési iratok alapján végzi, egyéb bizonyítás felvételére, a terhelti- és tanúvallomások, egyéb okirati bizonyítékok, tárgyi bizonyítási eszközök elemzésére, értékelésére lehetősége nincs, ezekre nem is terjed ki a kompetenciája. A jogkérdések eldöntése (a szakértő által megállapított és egyéb tények minősítése, a jogszabályok értelmezése és alkalmazása) a bíróság feladata. A bíróság kötelezettsége, hogy – az eljárás folyamán beszerzett egyéb bizonyítékok mellett – a könyvszakértőnek a könyveléssel, az adóbevallások benyújtásával, azok tartalmával, a kérdéses számlák kiállításával, pénzügyi rendezésével, a bankforgalmi és egyéb adatokkal kapcsolatos megállapításait a gazdasági esemény megtörténtének és a számla valódiságának megítélésénél, az erre vont ténybeli következtetéseinél figyelembe vegye, indokolásában ezekre kitérjen.

[140] A fentiekkel összhangban szakértő¹ igazságügyi könyvszakértő szakvéleményével kapcsolatban az ítéltábla megjegyzi, hogy a szakértő főszabály szerint ténykérdéseket vizsgál, jogi szakvélemény adására nem jogosult [Szak.tv. 47. § (6) bekezdés], így a szakértőnek az általános forgalmi adó levonási jog gyakorlásához kapcsolódó Európai Unió bírósága ítéleteinek elemzése, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 3012/2018. útmutatójának értelmezése - függetlenül azok helytállóságától - szakértői bizonyítás tárgyát nem képezheti.

[141] A fentiekén túl az ítéltábla rámutat, hogy jelen ügyben a számlázási láncolat több résztvevőjénél a fiktív számlázásra utaló, bírói gyakorlat által kimunkált több körülmény is tetten érhető volt.

[142] Első körben az, hogy a láncolatban szereplő cégek tagjai, vezető tisztségviselői, munkavállalói között átfedések voltak. Így Terhelt² II. r. vádlott egyrészt a cég⁴ vezetője volt, másrészt az ő megbízásából került sor a cég¹ megalapítására, amelyben tanú²³ tanú ügyvezető, míg Terhelt⁷ VII. r. tag és alkalmazott volt, és a II. r. terhelt a cég¹ működtetésében is részt vett a VII. r. vádlotton keresztül. Terhelt³ III. r. vádlott a cég⁴ tagja volt, részt vett az áruszállításban is, emellett a cég⁵ kapcsán ő tartotta a könyvelővel a kapcsolatot (számlákat vitt neki, valamint adóbevallás benyújtásával is megbízta). Terhelt⁷ VII. r. vádlott a cég⁴ alkalmazottja és a cég¹ tagja volt. Terhelt⁴ IV. r. terhelt Terhelt² II. r. vádlott (cég⁴) megbízásából sofőri feladatokat látott el, emellett rávette Terhelt⁵ tanút a cég⁶. és a cég⁵ megalapítására, amelynek irányításában tevőlegesen is részt vett. Az ítéltábla a terhelték közötti viszonyrendszer kapcsán egyrészt utal még Terhelt⁴ IV. r. terhelt 2020. október 13-ai írásbeli vallomásra, amelyben beszámolt arról, hogy ők tanú²³ tanúval, Terhelt⁷ VII. r. és Terhelt⁸ VIII. r. vádlottal egy baráti társaságot alkotnak, mivel ugyanazon a környéken laknak, míg Terhelt² II. r. terhelttel jó ismerősi kapcsolatban van, Terhelt^{3t} pedig Terhelt² barátnőjeként ismerte meg. Terhelt² II. r. vádlott és Terhelt¹ I. r. vádlott kapcsolatát érintően pedig megállapítható – Terhelt² II. r. terhelt és Terhelt⁷ VII. r. vádlott vallomása alapján -, hogy hosszú évek óta baráti viszonyban voltak.

[143] Fiktív számlázásra utaló körülmény, ha a láncolatos értékesítésben szereplő alászámlázó cégek nem rendelkeznek az áru szállításához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, valamint, ha a teljes szállítási folyamat egy nap alatt bonyolódik, a közbenső cégek az árut nem veszik birtokba, ahhoz megfelelő feltételekkel, raktárral sem rendelkeznek, emellett a számlára érkező utalásokat a bankszámlára érkezést követően nyomban, legfeljebb

pár napon belül továbbutalják vagy készpénzben felveszik. Ezen körülmények a cég6., a cég5, a cég1 és a cég7 tekintetében is megállapíthatóak voltak.

[144] Ugyancsak a fiktív számlázásra utal, ha a láncolatban szereplő alászámlázó cégek nem nyújtanak be adóbevallást (jelen ügyben a cég6.) vagy adóminimalizáló működést mutatnak (jelen ügyben a cég1 és a cég7), valamint, ha az alászámlázó cégek ügyvezetője helyett a döntéseket más személy hozza meg, amely a cég6., a cég5 és a cég1 esetében aggálytalanul megállapítható. A könyvszakértői vélemény szerint a cég5 bevallást ugyan benyújtott, de abban nem tüntetett fel közösségi beszerzést, és bevallásában ugyan számot adott egy jelentős fizetési kötelezettségről, azonban azt pénzügyileg nem rendezte.

[145] Fiktív számlázást megalapozó körülmény a gazdasági észszerűség hiánya, valamint a gazdaságilag nem racionális árak meghatározása is. Közgazdasági szempontból ugyan az értékesítési lánc egy ismert fogalom, a vállalkozások működésének alapja azonban mindig a gazdasági észszerűség és nyereségorientáltság. Jelen ügyben a könyvszakértői véleményben rögzítettek szerint a cég5 és a cég6. a közösség területéről beszerzett árut ár alatt értékesítette tovább, így, ha kifizeti a két cég a közösségi partner számláit, arra már semmiképpen nem lett volna módja, hogy a számlákban szereplő általános forgalmi adó tételt pénzügyileg rendezze az adóhatóság felé; a két cég úgy vett részt a folyamatban, hogy tevékenységük 97.416.003.- Ft veszteséggel járt. E két gazdasági társaság ügyleteinek tehát nem volt gazdasági realitása. Ugyancsak a gazdasági észszerűségnek mond ellent, hogy Terhelt1 I. r. vádlott ahelyett, hogy a cég8 társaságtól szerezte volna be az árut, további vállalkozások szükségtelen közbeiktatásával jutott a termékekhez. Alapvetően kérdőjelezi meg ugyanis egy ügylet, szerződés, számla hitelességét, ha az abban szereplő áru megrendelését és annak teljesítését az adott időpontban és körülmények között semmilyen indok (várható eredmény) nem támasztja alá, és a közbeni vállalkozások igénybevételét az adófizetési kötelezettség csökkentésének szándékán túl semmilyen gazdasági érdek nem indokolja. A közbeni cégek működésének gazdasági racionalitását továbbá megkérdőjelezi, hogy a cég5, a cég6., a cég1 és a cég7 tevékenysége kizárólag a jelen ügy tárgyát képező árubeszerzésekre korlátozódott, egyéb tevékenységet nem végeztek, a banki adatok alapján e gazdasági társaságoknak induló tőkéjük sem volt, hanem a cég cégektől kapott jóváírásból rendezték a számlákat.

[146] A fiktív számlázás megítélésével kapcsolatos alapvetés, hogy a számla nem csak azokban az esetekben nem hiteles és nem szolgálhat adólevonás alapjául, amikor az azon feltüntetett gazdasági események nem valósultak meg, hanem azokban az esetekben sem, amikor a benne foglalt gazdasági esemény nem a számlán feltüntetett személyek között, vagy nem az ott rögzített díjazás ellenében ment végbe (BH2012. 273, BH2007. 202, AVÉ 2017.1).

[147] Az elsőfokú bíróság indokolásában, valamint a fentiekben kifejtettekre tekintettel a vádlottak bűnösségére vont következtetés az irányadó tényállásból okszerű, és cselekményeik minősítése is törvényes.

[148] A törvényszék helytállóan állapította meg, hogy a Btk. 2. § (1) bekezdése alapján az elkövetés idején hatályban lévő büntető törvény alkalmazásának volt helye, mivel az elbíráláskor hatályos rendelkezések alapján a jelen ügy tárgyát képező bűncselekmények nem bírálандók el enyhébben egyik terheltet érintően sem.

[149] Az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját a tekintetben, hogy a bűncselekmények minősítése nagyrészt törvényes és az elkövetéskor hatályos anyagi jogi rendelkezéseknek is megfelel, a jogi indokolás azonban kiegészítésre szorul.

[150] A költségvetési csalás bűncselekmény törvényi tényállásának szövege a több bevallási időszakot és adóalanyt érintő elkövetési magatartásokat az eredményen keresztül egységbe foglalta, így az azonos és különböző adóalanyok és az azonos, valamint különböző

adónemben kifejtett tettesi/közvetett tettesi/társtettesi cselekmények törvényi egységet alkotnak az elsőfokú ítéletben helyesen megállapítottak szerint.

[151] A költségvetési csalás elkövetői alakzatát érintően abból kell kiindulni, hogy adójogi szempontból nyilatkozattételi kötelezettsége annak az adóalanynak van, aki adójogi jogviszony személyi hatálya alá tartozik. Az adójogi jogalanyiség tehát formálisan az adózás rendjéről szóló törvény alapján, míg materiálisan az egyes adónemekre vonatkozó adónem-specifikus anyagi jogi jogszabályok alapján keletkezik. A fellebbviteli főügyészség átirata helyesen mutat rá arra, hogy az ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy a költségvetési csalás törvényi tényállása szerint a bűncselekmény tettesének nem kell speciális jogalanyiséggal rendelkeznie, azonban az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozattétele, illetve az ilyen ténynek az elhallgatása csak olyan személy esetében értelmezhető, akit e tények vonatkozásában bevallási kötelezettség terhel az adóhatóság felé. Ebből következően tettesként az adóbevallást (más nyilatkozatot) benyújtó személy, jellemzően a gazdasági társaság intézkedésre jogosult ügyvezetője jöhet számításba (BH2010. 114, BH2010. 290, Kúria Bfv.I.964/2021/6., Kúria Bfv.I.1378/2021/35.). A bírói gyakorlat szerint azonban a költségvetési csalást közvetett tettesként vagy bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége nyilatkozattételre (BH2013. 200, BH2010. 319, BH2010. 114). Közvetett tetteség állapítható meg, ha az elkövető más, a tévedése miatt nem büntethető személyt, mint eszközt használ fel a bűncselekmény elkövetéséhez. Mivel jelen ügyben az adóbevallásokat az azok tartalmának valótlanságáról nem tudó könyvelő nyújtotta be az adóhatóságnak, a törvényszék mind a költségvetési csalás büntette, mind a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában az I. r. vádlottat helyesen minősítette közvetett tettesnek, míg a többi terhelt tekintetében a bűnsegédi elkövetői alakzat [Btk. 14. § (2) bekezdés] volt a megfelelő meghatározás.

[152] Helyesen foglalt állást a törvényszék a költségvetést károsító bűncselekmények üzletszerű [Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont] elkövetése tekintetében is, amelyre a huzamosabb elkövetési idő, a több adóbevallási időszakot érintő részecselekmények száma, az elkövetés azonos módja és a vagyoni hátrány összege is alapot adott. Az üzletszerűség megállapítását nem zárja ki, ha a rendszeres haszon (vagy arra törekvés) nem az elkövetőnél személyesen, hanem például az általa ténylegesen vezetett gazdasági társaságnál vagy más személynél realizálódik. Az üzletszerűség feltételeként megkívánt rendszeres haszonszerzésre törekvés más személy vagyoni gyarapodása érdekében elkövetett cselekmények esetében is megállapítható. (BH2008.7.174). Az üzletszerűség megállapításának nem akadálya az sem, hogy a bűncselekmény törvényi tényállásán belül értékelésre kerülő különböző elkövetési magatartások törvényi egységet alkotnak (BH2015. 59). A 3/2011. (X. 14.) Büntető jogegységi határozat szerint a részesi oldalon üzletszerűen elkövetettként akkor minősülhet a bűncselekmény, ha a bűnsegéd az üzletszerűen elkövetett tettesi alapcselekményhez nyújt segítséget, melyre figyelemmel az üzletszerűség mint minősítő körülmény az II-IV. r. és a VII-VIII. r. vádlottak esetében is megállapítható.

[153] Az elsőfokú ítélet [469] bekezdésében írtakból nem állapítható meg, hogy a törvényszék a bünszövetségi alakzatot megállapíthatónak látta-e vagy sem, figyelemmel arra, hogy a hivatkozott bekezdés mind a bünszövetség, mind a bünszervezet Btk. 459. § (1) bekezdés 1. és 2. pontjában rögzített fogalmat idézi, és utóbbi kapcsán rögzíti, hogy a bíróság azt nem látta megállapíthatónak, emellett a rendelkező részben kizárólag a Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja, ill. a VIII. r. vádlott esetén a (4) bekezdés b) pontja lett felhívva – a fordulatok megjelölése nélkül - amelyben mind a bünszövetségben, mind az üzletszerűen történő elkövetés szerepel.

[154] Ugyanakkor jelen ügyben aggálytalanul megállapítható volt a bünszövetségben elkövetés is. Az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyésztség álláspontját, hogy a bünszövetség alapvető feltételét képező, számszerűségében is meghatározott személyi összetétel teljesült, az I. r. vádlott az ügyvezetése alatt álló cégek adófizetési kötelezettségeinek csökkentése érdekében fogadott be a II-IV. r. és a VII-VIII. r. vádlottak közreműködésével fiktív számlákat, majd a számlák lekönyvelésével és az időszak adóbevallásokban történő felhasználásával okozott vagyoni hátrányt. Az I. r. vádlott az adóbevétel-csökkentő tevékenységet, illetőleg ahhoz kapcsolódóan a hamis magánokiratok felhasználását huzamosabb időn keresztül több adóbevallási időszakban valósította meg. A II-IV. r. és a VII-VIII. r. vádlottak a valótlan tartalmú számlák kiállításában, illetve azok I. r. vádlott rendelkezésére bocsátásában közreműködve, ezen időszakon keresztül segítették az I. r. vádlottat a költségvetést megkárosító bűncselekménye elkövetésében.

[155] A bűncselekmények szándékos elkövetésében való megállapodásra következtetés vonható a több bevallási időszakot felölelő, rendszeresen ismétlődő, azonos elkövetési magatartásokból, a számlázási lánc felépítéséből és a cselekmények szervezettségéből, e körülmények ugyanis feltétlenül szükségessé tették a terheltek közötti - a fiktív számlák rendelkezésre bocsátására vonatkozó - megállapodást, a folyamatos egyeztetést, és bizonyos tervezést is. (IV. számú Büntető Elvi Döntés a bünszövetségről). A bünszövetség keretében tanúsított elkövetői magatartás lehet tettesi és részesi is, és nem zárja ki annak megállapítását az sem, ha az elkövetők által eltervezett (megvalósított) két vagy több cselekmény törvényi egységet alkot (BH2015. 215).

[156] A költségvetési csalás büntettének és a hamis magánokirat felhasználása vétségének a valóságos alaki halmazatban való megállapítása megfelel az egységes bírósági gyakorlatnak. (BH2026. 73, Kúria Bfv.II.190/2021/8., EBH 2019.B.6.IV., EBH 2017.B.18., BH2021. 299) A fiktív számlának az adóbevallás alapját képező könyvelésben való feltüntetése annak „felhasználását” jelenti akkor is, ha maga a számla nem kerül az adóhatóságokhoz benyújtásra, ekként ez a magatartás magánokirat-hamisítás megállapítása alapjául szolgálhat (BH2013. 176). Az ítéltábla ennek kapcsán megjegyzi, hogy az EBH 2016.K.33. számú eseti döntés értelmében az adólevonási jog alapbizonylata a számla és nem az adózó adóbevallása. A több bevallási időszakot érintő hamis magánokirat felhasználása nem vonható pusztán a természetes egység körébe, hanem a Btk. 6. § (2) bekezdése szerint rövid időközökben, többször, ugyanazon sértett sérelmére és egységes akaratelhatározás okán a folytatólágosság keretei között értékelendő (a hamis magánokirat felhasználásának folytatólágos elkövetéséről szóló 36/2007. BK vélemény).

[157] Mivel az elsőfokú ítélet jogi indokolása a közokirat-hamisítás büntettét nem érinti, az ítéltábla szükségesnek tartja rögzíteni, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott a III/2.számú tényállási pontban, míg Terhelt2 II. r. vádlott a III/3. számú tényállási pontban írt magatartásával közreműködött abban, hogy a közhiteles cégnyilvántartásba a cég6.-t, a cég5-t (IV. r. terhelt cselekvősége), valamint a cég1-t (II. r. vádlott cselekvősége) érintően a társaságok ügyvezetője tekintetében valótlan adat kerüljön, mellyel megvalósították a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntettét, a Btk. 14. § (1) bekezdése alapján mint felbujtók.

[158] Mivel az elsőfokú ítélet rendelkező része a közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében szükségtelenül tartalmazza az 1 rendbeli megjelölést (a költségvetési csalás vonatkozásában ennek rögzítésére nem is került sor), így annak feltüntetését az ítéltábla a bűncselekmény bírósági határozatban történő megnevezéséről szóló 61/2008. BK vélemény 4. a) pontja alapján mellőzte.

[159] Az ítéltábla a büntetés súlyosítását és enyhítését célzó fellebbezések kapcsán az alábbi, a büntetés céljára és a büntetés kiszabásának elveire vonatkozó anyagi jogi rendelkezéseket hívja fel.

[160] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §]. A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés]. Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele [Btk. 80. § (2) bekezdés].

[161] A bünteteskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény (a továbbiakban: 56. BK vélemény) rögzíti, hogy a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő (összefoglalóan a büntetést befolyásoló) körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[162] A törvényszék a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket alapvetően helyesen tárta fel és azokat túlnyomórészt megfelelően értékelte. Nem tévedett, amikor valamennyi terhelt javára enyhítő körülményként vette figyelembe a jelentős időmúlást. A 2/2017. (II. 10.) AB határozatban, valamint az 56. BK vélemény III.10. pontjában foglaltakra figyelemmel azonban az időmúlás mellett a büntetőeljárás elhúzódását [Be. 564. § (4) bekezdés b) pont] is értékelni kellett. Az 56. BK vélemény III.10. pontja szerint az időmúlásnak nagyobb a nyomatéka, ha eléri, ill. megközelíti a bűncselekmény elévülési idejét. Jelen ügy kapcsán megállapítható, hogy az utolsó valótlan tartalmú adóbevallás benyújtásának időpontjától (2018. április 20.) a büntetőügy jogerős elbírálásig nyolc év eltelt, amely a jelentősebb tárgyi súlyú költségvetési csalás büntette tekintetében közelíti a tízéves elévülési időt, míg Terhelt8 VIII. r. vádlott tekintetében el is éri a nyolcéves elévülési időt. A közbizalom elleni bűncselekmények tekintetében pedig valamennyi terhelt tekintetében meghaladja az ötéves elévülési időt.

[163] A kiskorú gyermek eltartásáról való gondoskodás Terhelt2 II. r. és Terhelt7 VII. r. vádlott esetében enyhítő körülmény azzal, hogy a II. r. vádlott tekintetében az kisebb nyomatékkal volt értékelhető, figyelemmel arra, hogy elmondása szerint őt magát is a felesége tartja el. Míg Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében az eltartásra szoruló nagykorú gyermekéről történő gondoskodás jelenti az enyhítő tényezőt. (56. BK vélemény II.4. pont) A fellebbviteli főügyészség átirata helyesen hivatkozik arra, hogy az I. r. vádlott kivételével valamennyi terhelt esetében enyhítő körülmény, hogy a terhükre rótt bűncselekményt bűnsegédként valósították meg (56. BK vélemény III.5 pont). Ezen túlmenően az I. r., a II. r., a III. r. és a VIII. r. vádlott esetében a betegségük is enyhítő hatású (56. BK vélemény II.12. pont). Míg a VIII. r. vádlott tekintetében a beismerés és a megbánás is enyhítő tényező, bár azt csak kisebb nyomatékkal lehet figyelembe venni, hiszen a terhelt csak a másodfokú eljárásban tett felszólalásában ismerte el a cselekmény elkövetését, és adott megbánásának hangot.

[164] A bűncselekmények elkövetését megelőzően csak Terhelt2 II. r. vádlott volt büntetve, aki az elkövetéskor felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt is állt, ezen 2015-ös

elmarasztalása azonban az erkölcsi bizonyítványban már nem szerepel, így nem vehető figyelembe [Btk. 97. § (2) bekezdés], míg a többi terhelt büntetlen előéletűnek minősül. Terhelt2 II. r. vádlott esetében tehát az elsőfokú ítélet [485] bekezdésében írtakkal ellentétben a többszörösen büntetett előélet nem volt értékelhető. Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében állapítható meg, hogy az elkövetési idő egyrésze alatt büntetőeljárás hatálya alatt állt, amely az 56. BK vélemény II.2. pontja alapján súlyosító körülmény. A II. r. és a IV. r. vádlott vonatkozásában továbbá súlyosító körülmény a többszörös halmazat (56. BK vélemény III.6. pont), míg valamennyi terhelt esetében a költségvetési csalás többszörös minősülése (56. BK vélemény III.5. pont). A költségvetési csalás büntettének elszaporodottságát érintően az ítéltábla megjegyzi, hogy a statisztikai adatok nem támasztják alá, hogy az ügyben elbírált, ill. ahhoz hasonló bűncselekmények száma az elkövetés időszakában a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutatna, ellenben a Központi Statisztikai Hivatal Területi Statisztikai Évkönyvének adatai alapján aggálytalanul megállapítható, hogy az ilyen típusú bűncselekmények száma az elkövetés időszakában Budapesten lényegesen magasabb volt az átlagosnál (56. BK vélemény III.11. pont).

[165] Az elsőfokú bíróság az ítélet [473] bekezdésében úgy fogalmazott, hogy elsősorban a jelentős időmúlásra figyelemmel látott lehetőséget valamennyi terhelt vonatkozásában az enyhítő szakasz alkalmazására. Figyelemmel azonban arra, hogy a törvényszék Terhelt8 VIII. r. vádlott büntetőjogi felelősségét a közbizalom elleni bűncselekmény mellett a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntetében állapította meg, amely esetben a büntetési tétel alsó határa két év, e terhelt tekintetében a 2 év szabadságvesztés alkalmazásához nem volt szükség az enyhítő szakasz alkalmazására. Erre figyelemmel az elsőfokú ítélet [488] bekezdéséből is mellőzni kellett a VIII. r. vádlott feltüntetését. A VIII. r. vádlottat érintően az ítéltábla továbbá megjegyzi, hogy esetében a hosszabb időn keresztül, ill. az éveken át tartó elkövetés sem állapítható meg súlyosító körülményként.

[166] A törvényszék a terheltekkel szemben megalapozottan szabott ki szabadságvesztés büntetést, és helytállóan jutott arra a következtetésre is, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében – vezető szerepükre, valamint a belső arányosság érvényesülésére is tekintettel – végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazása szükséges. A IV. r. vádlott tekintetében a Btk. 82. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontja alapján kiszabott, törvényi minimumnak megfelelő tartamot az ítéltábla változatlanul hagyta, míg Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában lehetőséget látott a kiszabott szabadságvesztés enyhítésére, elsősorban a jelentős időmúlásra, valamint arra figyelemmel, hogy az erkölcsi bizonyítvány adatai alapján mindketten büntetlen előéletűnek tekinthetők, és a fentiek szerint Terhelt2 II. r. vádlottat érintően sem volt figyelembe vehető a többszörösen büntetett előélet. A terheltek életkorára figyelemmel a büntetlen előélet egyébként is nagyobb nyomatékkaal bír. Az eljárás elhúzódásának és az időmúlásnak a büntetés kiszabása körében azért van különös jelentősége, mivel a büntetéssel kapcsolatos alapvetések a magyar büntetőjogban arra épülnek, hogy a bűncselekmények ne maradjanak büntetlenül, ugyanakkor a felelősségre vonás időszerű, arányos és hatékony legyen. Az időszerűség lényege, hogy a büntetőeljárásnak és a büntetés kiszabásának a bűncselekmény elkövetését követő ésszerű időn belül meg kell történnie, mivel a jogerős büntetés csak ekkor fejt ki a prevenciós hatását. Így elsősorban a jelentős időmúlásra figyelemmel nem látott indokot az ítéltábla egyik terhelt tekintetében sem a szabadságvesztés büntetés súlyosítására, a fellebbviteli főügyészség erre irányuló indítványa ellenére.

[167] Az I. r. és a II. r. vádlott cselekvőségében – figyelembe véve valamennyi bünteteskiszabási tényezőt – az ítéltábla nem látott olyan fokú különbséget, amely esetükben eltérő tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabását indokolná. Kétségtelen tény, hogy a

tényállásban rögzített céghálózat az I. r. vádlott, ill. az I. r. vádlott cégei érdekében jött létre, és ő a cselekményt (közvetett) tettesként valósította meg, míg Terhelt2 II. r. vádlott bűnsegédként, a céghálózat felépítése és működtetése mégis elsősorban a II. r. vádlotthoz köthető, figyelemmel Terhelt4 IV. r. vádlott bevonására, valamint a cég1 alapítására és Terhelt7 VII. r. vádlotton keresztül történő működtetésére. A cég1 alapításában játszott szerepére figyelemmel terhére a közokirat-hamisítás büntetése is megállapítható volt, amely azt eredményezte, hogy esetében a cselekmények többszörös halmazát a fentiek szerint súlyosító körülményként kellett értékelni. Mindezekre figyelemmel határozta meg az ítéltábla a szabadságvesztés tartamát mindkét terhelt tekintetében 2 év 2 hónap szabadságvesztésben.

[168] A fellebbviteli főügyészség átirata helyesen hivatkozik arra, hogy a terheltek a költségvetést károsító bűncselekményt haszonszerzés céljából követték el, azonban pénzbüntetés alkalmazásának csak akkor van helye, ha a terheltek megfelelő jövedelemmel, ill. vagyonnal rendelkeznek. Az e körben feltárt adatok szerint sem Terhelt1 I. r., sem Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában ezen feltétel nem teljesül, melyre figyelemmel a pénzbüntetés alkalmazását az ítéltábla mellőzte. Az elsőfokú bíróság Terhelt4 IV. r. vádlottal szemben nem alkalmazott pénzbüntetést, és azt az ítéltábla sem találta indokoltnak a fellebbviteli főügyészség indítványában írtak ellenére, mivel a rendelkezésre álló adatok szerint a terhelt jelenleg a más ügyben vele szemben kiszabott jogerős szabadságvesztés büntetését tölti, vagyonnal nem rendelkezik, jövedelme kizárólag a büntetés-végrehajtási intézetben végzett munkájából van.

[169] Terhelt1 I. r. vádlott esetében az ítéltábla - a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakkal egyetértve - a foglalkozástól eltiltás tartamát és a foglalkozás elnevezését pontosította.

[170] Figyelemmel arra, hogy a fentiek szerint a Terhelt8 VIII. r. vádlott terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekmény büntetési tétele két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, és a kiszabható büntetés felső határa a halmazati szabályokra figyelemmel sem érheti el a kilenc évet, az ítéltábla a VIII. r. vádlott cselekvőségét, a büntetéskiszabási tényezőket és a belső arányosságot is figyelembe véve, indokoltnak tartotta a szabadságvesztés büntetés enyhítését, ezért vele szemben a Btk. 82. § (1) bekezdés és a (2) bekezdés c) pontján alapuló enyhítő szakasz alkalmazásával 1 év 6 hónap szabadságvesztést alkalmazott, és esetében a cselekményben játszott kisebb szerepére figyelemmel a foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazását sem tartotta indokoltnak.

[171] A Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése, valamint a felnőttkorúak próbára bocsátásáról és a büntetés végrehajtásának felfüggesztéséről szóló 55/2007. BK vélemény (a továbbiakban 55. BK vélemény) rendelkezései alapján a törvényszék Terhelt3 III. r., Terhelt7 VII. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottak vonatkozásában helyesen döntött a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztéséről, és a belső arányosság érvényre juttatása érdekében megfelelően határozta meg a felfüggesztés próbaidejét eltérő tartamokban. Az 55. BK vélemény szerint a próbaidő tartamának meghatározásánál, ha az elkövető személyi körülményei kedvezőek, előtérbe kerülnek a bűncselekmény elkövetésének körülményei, úgymint a bűncselekmény jellege, a bűnösség foka, a bűncselekmény indítéka, az elkövetőnek a bűncselekmény elkövetése után tanúsított magatartása. Mindezeket a körülményeket elsősorban az egyéni megelőzés szempontjából kell értékelni, és ennek megfelelően lehet a próbaidő tartamát egyéniesítve megállapítani.

[172] A törvényszék helyesen járt el, amikor a szabadságvesztés büntetés felfüggesztésére figyelemmel a III. r., a VII. r. és a VIII. r. vádlottak vonatkozásában vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét is. Ennek kapcsán figyelemmel volt arra, hogy a büntetett előléthez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű

intézkedés. A felfüggesztés feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét is. Az ítélkezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni [BJD 9986.], de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is [BH1983.221.]. A bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet megalapozhatják [BJD 8779.], de egyben ki is zárhatják. A már értékelt körülményeknek az érdemesség vizsgálata során történő ismételt figyelembevétele tehát a kétszeres értékelés tilalmát nem sérti. Kétségtelen, hogy a terheltek személyében rejlő okok (az elkövetők személyisége, életvitele, életvezetése) jelenleg kedvezőek, azonban a bűncselekmények tárgyi súlyát, halmazatát, többszörös minősülését, szervezett jellegét is figyelembe véve a törvényszék megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy egyik terhelt vonatkozásában sincs lehetőség az előzetes mentesítés alkalmazására.

[173] A törvényszék egyebekben a büntető anyagi és eljárási jogszabályoknak megfelelően döntött a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról, a végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt terhelteknél a közügyektől eltiltásról, a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt terhelteknél a pénzbüntetés kiszabásáról, az I. r. vádlottat érintően a foglalkozástól eltiltásról, a vagyonek kobzásáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről. A vagyonek kobzással érintett pénzüsszegek kapcsán az ítélőtábla -a rendelkezés kiegészítéseként- megjelölte, hogy a pénzüsszegeket a törvényszék Bírósági Letéti Csoportja milyen számon tartja nyilván. Míg a pénzbüntetés kapcsán az ítélőtábla annyi pontosítást tesz az elsőfokú ítélet [496] és [497] bekezdését érintően, hogy az elkövetéskor hatályos anyagi jogi rendelkezések alapján a pénzbüntetés egy napi tételének összege legalább ezer, legfeljebb ötszázezer forint volt, míg az elbíráláskor hatályos rendelkezések szerint a minimum ezerötven, a maximum hétszáznyolcvanezer forint, tehát az elbíráláskori Btk. alkalmazása az érintett terheltekre nézve hátrányosabb.

[174] Az ítélőtábla az ítélet bevezető részében felsorolt tárgyalási határnapokat annyiban pontosította, hogy megjelölte, hogy a március 27-ei és a július 14-ei határnapok 2025. évben kerültek megtartásra.

[175] Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla – a Be. 599. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen – a fellebbezésekkel támadott elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta azzal, hogy Terhelt4 IV. r. terhelt tekintetében a személyi adatokat pontosította.

[176] Az ítélőtábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdései zárják ki, mivel az elsőfokú bírósággal ellentétes döntés a másodfokú eljárás eredményeként nem született.

Budapest, 2026. április 16.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke,
Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró